

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Főszékhely: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Minden naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Állományok díjazás szerint.

EGYFELSZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több.

A toll katonái.

Holnap, szombaton délután vendégek érkeznek Aradra. A román kultúra reprezentánsai látogatják meg a magyar vértanúk városát, hogy megismertessék a város közönségével az új román irodalmat. Ebben a magyar városban, az ezeréves magyar kultúra ősi fészkeiben szívesen látjuk a román írókat, akiknek hivatása, hogy a civilizáció minden népet, nemzetet összefogó varázsigéivel, nemmes veretii, szent szavaival felépitsek a megértés és szeretet összekötő, megdönthetetlen hidját.

Nyolc kiváló román író jön el közeink, magyarok közé, hogy a kultúra építő fegyverének egyetlen legyintésével, talán egy órára, talán egy napra, vagy ha szívük, vágyuk szerint történne, örökre elnémissék a politika harci eszközeivel felszínre dobott gyűlöletet és ellentéteket.

Politika és Kultúra. A világnak eme két hatalmas tényezője, együtt, egymással haladnak, mint két barát, mint két ellenség. Ha az egyik győz, a másik ekesendesedik, ha másik kél életre, megszületett a béke ezen a világon. A kultúra olajágával jönnek Aradra a román írók és mi szeretettel fogadjuk őket, mert békére, megértésre vágyunk. Művészelkű emberek jönnek közeink, akik nem ismerhetnek faji gyűlölködést, csak az embert ismerik. Arad magyarsága úgy érzi, hogy barátok jönnek, akik közel állanak hozzánk, mert a kultúrát reprezentálják. Közel állnak hozzánk, mert költők, akiknek szubtilis lelkük befogadja, átérzi mások szenvedéseit és fáj nekik mások fájdalma.

Mi, a magyar kisebbségek, kisebbségi sorsunk tiz esztendejében átéljük, átértéztük a csakodások minden fázisát. Erőszakkal megakarták ölni kultúránkat, elvették iskoláinkat, meglopásták magyarságunkat és el akarták venni nyelvünket is. Romániában élünk és a megnemértő román politika okozta szenvedéseinket és most, amikor a román írók jönnek Aradra, testvérekként fogadjuk őket, mert ők azok, akik legközelebb vannak hozzánk. Testvéreink a kultúrában, kik túl a politikán, túl a gyűlölködésen, a művészet minden szépet, jót, szent célokat összefogó akaratával, velünk együtt küzdenek az emberi jogokért.

Odaientről pedig, ahol a kisebbségeket sújtó inkvizíciós politikát csinálják, nézzenek le most közeink és lássák és érezzék, hogy van egy út, ahol találkozniok lehet, ahol találkozniok kell azoknak az embereknek, akiket román, vagy magyar anya szült és ez az út a kultúrán keresztül, csak a megértéshez vezethet.

Ez a város a szabadság városa. Itt lehet le ki lelkét a szabadságért tizenhárom magyar tábornok. Az író, a költő egy rajvonalban küzd a nemzetek megváltóival. Üdvözljük a toll hőseit a szabadság klasszikus földjén!

Meghalt a jóvátételi bizottság egyik elnöke

Lord Revelstok hirtelen halála miatt hétfőre halasztották el a tárgyalásokat.

Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság ugynevezett Revelstok-bizottságának az elnöke, lord Revelstok, ma délelőtt 10 órakor váratlanul meghalt. Ismeretes, hogy ez a bizottság tegnap úgy határozott, hogy miután a német-francia tárgyalások nem folytak le eredménnyel, ma folytatja az eszmecsereit.

Ma jött volna létre egy olyan platform, amelyre mind a két tárgyaló fél elhelyezkedhetett volna.

A bizottság ma összeült és Owen Young angol delegátus bejelentette a szomorú eseményt, amely

miatt a további tárgyalásokat hétfőre hasztották el.

Revelstok halála általános megdöbbenést keltett. A 66 éves öregur tegnap még teljesen jól érezte magát és hirtelen érte a halál. Revelstok 1863. szeptember 7-én született Londonban, családja eredetileg német származású volt, de már évszázadokkal ezelőtt Angliában telepedett meg és mintegy kétszáz éven át élénk részt vett az angol pénzügyi és gazdasági világban. Revelstok egyik cégtagja volt a Barry Brothers magánbanknak.

Nagy pánik a bucaresti-i tőzsdén.

Feltűnő áresések. — Megszűnt a készpénzforgalom.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A bucaresti-i tőzsdén a mai napon pánikszerű riadalom uralkodott. Napok óta ugyanis feltűnően esnek a részvények és egyéb értékpapírok árai. Az értékpapírokban óriási jegyzések történtek és a mai napon a lejegyzett értékpapírokat senki sem váltotta be. Ebből kifolyólag a tőzsdén teljesen megszűnt a készpénzforgalom, ami kétségbeeséssel határos idegességet idézett elő.

lom, ami kétségbeeséssel határos idegességet idézett elő.

A pénzügyminiszterium szakértői és a Banca Nationala vezetői ma a börzén történt manőverrel kapcsolatban ankétot tartottak és elhatározták, hogy szigorú vizsgálatot vezetnek be annak megállapítására, hogy nem politikai aknamunka-e a pánik előidézése.

Csődöt mondott a piacreform és a parkirozás

A Ferenc-térre kihelyezett iparosok ma szállítási költségeiket sem tudták kiárulni. — Szomorú eredményü premier a Ferenc-téren. — A Boros Béni-téri kereskedők beadványa a parkirozás ellen. — Száz és száz egzisztenciát tesznek tönkre a városi reformok.

(Arad, április 19.) Ma volt a premierje annak, hogy a cipészek, szabók, szücsök és más, eddig péntekenként a főtéren áruló iparosok, akiket az interimár-bizottság a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-térre) helyezett, új árusítóhelyükön működtek. Az eredmény nagyon szomorú volt és beigazolta az érdekelt iparosok elkéseregését, amely urrá lett rajtuk, amikor az áthelyező rendeletről tudomást szereztek.

A piac tartama alatt alig egy-egy vásárló kereste fel a Ferenc-téri árusokat, akik még a szállítási költségeket sem tudták ma bevenni.

Még szerencse, hogy szép idő volt, máskülönbén ráadásul még bokáig érő sárban kellett volna a vevőket várniok. A mai eredmény eklatáns bizonyítéka annak, hogy az áthelyezés száz és száz kis egzisztencia halálát jelenti. A forgalomtól távolosó Ferenc-téren az odahelyezett iparosokat senkisémm keresi fel és így

biztos tönkremenés elé néznek, ha az interimár-bizottság vissza nem vonja határozatát.

Feltétlenül dicséretreméltó dolog az, ha a város vezetősége széppé akarja tenni a főutonalat. De erről le kell mondani abban az esetben, ha ez a szépítés többszáz aradi, adófizető polgárt tesz tönkre. Vissza kell tehát vonni az áthelyezést és visszaengedni az iparosokat a

főutonalra, ahol eddig minden napi kenyereiket keresték.

A város rohamos parkirozása ellen a Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-téri) háztulajdonosok, kereskedők és iparosok je felszólalnak.

Ma reggel 76 aláírással ellátott kérvény futott be az aradi városházára, amelyben az érdekeltek tiltakoznak a Boros Béni-tér parkirozása ellen.

Elmondják, hogy ez a tér éppen azért fejlődött, mert ide özönlött a vásárolni akaró nép és ha parkot csinálnak a térből,

akkor 250—300 aradi kereskedőt és iparost tesznek tönkre.

Kérjük tehát az interimár-bizottságot, amelynek nem állhat érdekében a proletáriátus növelése, vonja vissza a parkirozást elrendelő határozatát és hagyja meg a buzapiacot a Boros Béni-téren. A kérvény felett az interimár-bizottság legközelebbi ülésén dönt.

Az elhangzott kérvények és panaszok feltétlenül gondolkozóba kell, hogy ejtsék Arad város vezetőségét, amelynek a polgárság érdekeihez kell igazodnia. A polgárság érdeke pedig ma az, hogy ne akadályozzák meg kenyérkeresetében még akkor sem, ha ezért cserebe virágágyakkal övezett, parkirozott, ragyogóan szép várost kap. Mert mit ér a virágágy, a park és a városszépészet, ha közben ezer és ezer polgár egzisztenciája felett megkondul a halálharang...

A kamara elnöke vakációzni jött le Aradra

Beszélgetés Pop C. Istvánnal aradi otthonában. — „Jöjjenek közelebb a magyarok hozzánk egy lépéssel.” — A földárak esése késlelteti az optánsügyben való megegyezést.

(Arad, április 19.) A parlament két háza egy betes színetet kapott és ezt az időt arra használta fel Pop C. István, a kamara ősz elnöke, hogy hazatérjen egy kicsit szűkebb pátriájába Aradra, családjá, szerettei körébe, akiket most oly sokszor kell egyedül hagynia. Így paracsoja ezt Politika asszony, aki pedig a legkövetelőbb hölgy az egész világon. Most azonban vakációt adott egy hétre az elnöknek a politika, a kötelesség meg a munka és ma reggel Pop C. István hazaérkezett Aradra.

Délután már ott ültem dolgozószobájában és elbeszélgettünk az aktuális, országos kérdésekről. Ahogy szembeműlve velem, felelt a különböző kérdésekre, úgy festett, mint egy tapasztalt, higgadt orvos, aki mindenre tud gyógyírt. Szinte érezte az ember előre: bármit is kérdez panaszosat, bajosat, komplikáltat, biztos, hogy megnyugtató vigasztalást kap rá válaszul. Valami mérhetetlen optimizmus árad ki a kamara ősz elnökéből, ami betölti az egész szobát és büvökorébe von mindenkit.

A kisebbségi kérdésen indul meg a beszélgetés. A közigazgatási törvényjavaslatot említem, amelyből kimaradt a nyelvhasználatra vonatkozó paragrafus.

— Pedig, — mondom — mikor Maniu Aradon járt s elkísértem Temesvárra, a szalonkocsiban ő maga mondta, hogy ezt az ügyet a közigazgatási törvényben fogják rendezni.

— Azt hiszem — felelt Pop C. István — erről még korai beszélni. Ez még csak egy előtervezet, amire most készülnek a vélemények. Nem lehet azt még tudni most, kimarad-e belőle a kisebbségi nyelvhasználatra vonatkozó szakasz, de ha kimarad, az csak annak a jele, hogy a kormány külön törvénnyel óhajtja megoldani ezt a kérdést. Erre pedig rövidesen sor kerül, mert a kormány ennek az ügynek aktáira ráírta a „sürgős” jelzést.

— Mi a véleménye kegyelmes urnak a májusi ünnepekről, helyesebben a magyaroknak azon való részvételéről és mit szól Vaida belügyminiszter ismert invitációjához?

— A belügyminiszter említett nyilatkozatát nem ismerem.

Jó volna azonban, ha a magyarok egy lépéssel közelebb jönnének hozzánk,

azáltal, hogy megjelennek az ünnepeken és így külsőleg is dokumentálnák, hogy megbékéltek az új helyzettel és a román néppel. Így sokkal könnyebbé válna a dolguk azoknak, akik minden erejükkel igyekeznek létrehozni a két nép teljes harmóniáját.

— Nem tud valamit elnök ur arról, hogy miért szakadtak meg oly hirtelen a bécsi optánsügyi tárgyalások?

— Ezt sem kell tragikusan venni. Az optánsügyben az összes elvi, súlyos kérdéseket áthidalták már a legjobb egyetértésben, most már csak a kártérítési összeg nagyságán folyik a vita. A románok igen nagy összeget ajánlottak fel, de a magyarok még többet akarnak. Hát ezen folyik most a vita. Én azt hiszem, májusban létre jön a végleges megegyezés. Biztos, hogy

a magyarok sem tévesztik szem elől a jó magyar példabeszédet, hogy „jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok”.

Mert tegyük fel, hogy elmennek a magyarok Hágába a döntőbíróshoz. Hány év múlva jutnának abba a helyzetbe, hogy pénzt kapjanak?... Azt hiszem különben, hogy ez a kérdés már rég megoldódott volna, ha nálunk nem estek volna oly nagyon az utóbbi két évben a földárak. Ez mélyíti ki a differenciákat.

Ezután az adóktetés került szóba:

— Ez az első kísérlet az igazságos adóktetésre — mondja Pop C. István — és talán azért hat sok helyen fájdalmasan, mert a régi garnitúra emberei végzik ezt a munkát. Lehet, hogy ép emiatt történnek hibák, de hát

egyszerre mindenkit nem lehet kicserélni. A kormány most különben azon dolgozik, hogy piacokat szerezzen a román mezőgazdaságnak. Ha jó gazdasági éviünk lesz és én hiszem, hogy lesz, mert ha most megjavul az idő, nincs még nagy baj, akkor megkezdődik a gazdasági élet lassu feljavulása.

Kiírták a nyilvános árlejtést a benzinkutakra.

Csak a legmagasabb ajánlatok szerepelnek irányadóul. — Bizottság állapítja meg a kutak helyét.

(Arad, április 19.) Az interimár-bizottság mai ülésén elfogadta a benzinkutak koncesszionálására kiírandó nyilvános árlejtés feltételeit. Elhatározták, hogy a főtéri benzinkutak koncessziójáért minimálisan évi 16.000 lej bért, a távolabb esőkért minimálisan 8000 lej bért fogadnak el. Az árlejtés 45 napos terminusra szól és ezen idő alatt a reflektánsoknak be kell adniuk ajánlataikat.

A bizottság megváltoztatta azon határozatát, amely szerint egy személy, vagy vállalat csak egy kutat vehet bérbe és kimondta, hogy irányadóul csak a legmagasabb ajánlatok szerepelhetnek.

A kutak pontos helyét egy háromtagú bizottság állapítja meg, amelynek tagjai dr. Raicu Aurel és dr. Cosma Demeter interimár-bizottsági tagok és Omescu Cornel gyógyszerész.

Egyben elhatározta a bizottság, hogy az

— Meddig marad a kegyelmes ur Aradon? — kérdem befejezésül.

Pop C. István elgondolkozik egy kicsit.

— Holnap a megyeházán van dolgom — mondja. — Vasárnap pedig kinézek a birtokomra. Persze, ha lehet. Ha jut rá időm. Aztán... aztán vissza Bucurestibe.

...Igen... aztán vissza Bucurestibe, mert félt a szűken szabott vakáció, amit adott. Politika nagyságos asszony, akinél követelőbb hölgy nincs ezen a világon. Erről beszélt a halvány mosoly, ami bucsuzásakor átvibrált Pop C. István kamarai elnök arcán.

Fóthv Ernő.

Autóbox-garázs tulajdonosának, Vincent Marcell mérnöknek 15 napon belül le kell szerelnie a Str. Muresianu (Nádor-uccában) felállított benzinkutját. Hosszu vita folyt arról, vajon megengedheti-e a város, hogy a benzinkutak mellett kisebb bódé is legyen, ahol az elárusító tartózkodik. Végül úgy határozott a bizottság, hogy a főútvonalon levő benzinkutak mellett nem lehet bódé, míg a távolabb eső vonalon a koncesszió tulajdonosa felállíthat kisebb bódét.

A bizottságnak a benzinkutak koncesszionálása ügyében hozott döntése, amely teljesen az Aradi Közlöny által propagált álláspontot fedi, nagy meglepetést keltett a városban. Az árlejtési feltételeknek még csupán az a hibájuk, hogy 16.000 és 8000 lejes alapárat jelölnek meg, amikor — véleményünk szerint — egy ilyen koncesszió lényegesen többet ér.

Diplomáciai bonyodalom a Bata-féle vámbírság miatt.

Jegyzékváltás egy hibás elvámolás következtében.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Érdekes fordulat történt a bucuresti-i Bata-cipőlerakat ismeretes negyvenmillió vámbírságával kapcsolatban. Mint annak idején jelentették, a Bata-cipőgyárat negyvenmillió vámbírsággal sújtották, mert a megengedett határidőn túl is a régi vámtételek szerint vámoztatta el a Csehszlovákiából érkezett szállítmányokat. A gvár a csehszlovák követség után til-

takozott a külügyminiszteriumnál a vámbírság ellen, mert adatokkal igazolta, hogy a vámozás a vámbírságok hibájából történt később. Ezt az érvelést nem fogadták el, amiből kiölyögőleg valóságos jegyzékváltás van folyamatban Csehszlovákia és Románia között. A külügyminiszterium most egy hivatalnokot küldött Csehszlovákiába, hogy a vitás ügyről tiszta képet nyerjen.

Megérkezett az új erkölcsvédelmi rendelet az aradi rendőrségre

Tizennyolc éven aluli leányok csak szülői beleegyezéssel kaphatják meg kijelentkezési igazolványukat. — Ezután 24 éven aluli nő nem kaphat igazolványt a hivatásszerű prostitúció szabad gyakorlására. Küzdelem a leánykereskedők ellen.

(Arad, április 19.) Erdélynek egyik legsúlyosabb és legsötétebb problémája: a leánykereskedelem. Szerte az országban burjánzik a lélekvásár, a Balkán förtelmes lebujaiban kapós portéka az erdélyi áru. A hatóságok erejük teljes megfeszítésével küzdenek az ocsmány emberhus-kereskedelem ellen és preventív intézkedésekkel igyekeznek elejét venni a szemérmetlenül nyílt lélekvásárnak.

Vaida-Voevod Sándor belügyminiszter most érdekes rendeletet bocsájtott ki ez ügyben. A rendelet, amely az erkölcsök intenzív védelmét célozza, ma érkezett meg az aradi rendőrprefektúrára. A rendelet szerint a belügyminiszter a rendőrség által betérjesztet statisztikákból megállapítja, hogy Romániában bűnös emberek rengeteg fiatal leányt csábítanak a züllés útjára. Ezek a leánykereskedők munkát ígérnek a szerencsétleneknek és egy darabka kenyér lehetőségének megcsillogtatásával idegen városba csábítják a tapasztalatlan teremtéseket, ahol rendszerint későn veszik észre, hogy a fertőbe jutottak. Éppen ezért a miniszteri rendelet előírja, hogy ezután huszonnégy éven aluli nő nem kaphat igazolványt a hivatásszerű prostitúció szabad gyakorlására.

Az összes prostituáltak a nyilvántartó igazolvány kiadása előtt kikérdezendők, hogy mi vagy ki vitte őket erre az útra. Ha beigazoldik, hogy nyereségvágyból csábították őket a züllés útjára, úgy a leánykereskedők ellen azonnal eljárás indítandó. Azonkívül köteles-

ségévé teszi a rendelet a rendőrségeknek, hogy a fertőbe jutott nőket lehetőség szerint igyekezzenek lebeszélni a teljes züllésről és munkakialakítás teremtésével ragadják ki az esendő életü leányokat az erkölcsi posványból.

Sokkal nagyobb jelentőségű a rendeletnek az a része, amely utasítja a rendőrprefektúrákat, hogy

tizennyolc éven aluli leányokat szülői beleegyezés nélkül ne engedjenek elutazni a városból.

A rendelkezés alapján dr. Moga Romulus rendőrprefektus utasította a népesedési hivatalt, hogy tizennyolc éven aluli leányoknak csak abban az esetben adják ki a kijelentést igazoló igazolványt, ha szüleik hitelt érdemlő módon igazolják, hogy leányuk valóban munkát vállalni utazik idegen városba.

— Be kell jelenteni a metilalkoholt tartalmazó italokat. A hivatalos lap tegnap Aradra érkezett száma közli a metilalkoholról szóló új törvényt. Ezzel kapcsolatban a város főorvosi hivatala felszólítja mindazokat, akiknek metilalkohol, vagy metilalkoholt tartalmazó, eladásra szánt áru van a birtokában, hogy azt öt napon belül jelentse be az orvosi hivatalnak. A törvény szigorú büntetést ír elő azoknak a számára, akik a bejelentési kötelezettségüknek nem tesznek eleget és a bíróság nem alkalmazhat semmiféle enyhítő körülményt. A büntetés 200.000 lejig terjedő pénzbüntetés, illetve egy hónaptól két évig terjedő börtön. A bejelentést legkésőbb április 22-ig kell eszközölni

AZ ARADI GOLGOTA AKTÁI ÉS DOKUMENTUMAI

Az utolsó éjszaka.

Hét levél. — A vértanúk bucsuja.

Az október 6-ra virradó éjjelen a lelkészek fél 3-kor tértek vissza a várba, ahol az elítéltek valamennyien felöltözve ébren voltak és imádkoztak.

Pöltenberg, Nagysándor, Vécsey, Leiningen, Damjanich, Lázár levélben bucsúztak családjuktól. Mindegyikük a papnak adta át a levelet.

Pöltenberg levele feleségéhez.

Imádott szegény feleségem!

Nem tudom imádott Paulám, miként irjak Neked, hogy a csapás ne legyen túl erős szegény szerető szivedre. Csak azt óhajtom, hogy szerencsétlen sorsomat, még mielőtt e sorokat megkapnád, megtudjad oly résztvevő ajkaktól, amelyek azt minden lehető kimélettel tudatják.

Örökre Istenhozzátot kell mondanom, áldván Téged mindazon boldogságért, melyet oly bőven adtál és hálát adok lelkem mélyéből mindazon szeretetért, melyben részesítetted.

A jó Isten vegyen pártfogásába Téged és szegény gyermekeinket, ne hagyja, hogy tulságosan átengedje magát a nagy tájadalomnak, nyujtsa ki mindenható védő kezét drága fejeitek felett, ez lesz utolsó imádságom.

Te is, szegény Paulám, meg fogod bocsátani a bánatot, amelyet életemben Neked okoztam, meg ígész bocsátani, mert mindig a jószág angyala voltál. Oh, mint vérzik a szívem, hogy nem láthatlak többé.

Légy hát erős jó Paulám, légy erős irántam való szerelmed által, gondold meg: gyermekeid vannak, azokért kell élned.

Isten veled imádott angyalom. Lelkemben szorosán keblemhez öllek benneteket. Téged és drága gyermeinket, a jó Isten őrizzen benneteket. Édes jó Paulám, légy még boldog, mert megérdemled.

Isten Veled

szegény Ernőd.

Nagysándor József utolsó levele.

Kedves Tisztelendő ur, tisztelt Barátom.

Szíves ígérete szerint méltóztassék Pestre Schmidt János rokonomnak, Kalocsára Nagysándor Imre érseki orvosbátyámnak, Lugosra Ungvári János rokonomnak írni, ezen íésűt és ingombot bizonyos pesti irományokkal és gyűrűmmel nekik elküldeni. Erre kéri tisztelő barátia

Nagysándor József.

Cimezve Winkler főtisztelendő urnak.

Vécsey levele feleségéhez.

Imádott drága Linám, mindennél kedvesebb feleségem!

Látom, elérkezett életem utolsó pillanata. Meg kell halnom, tehát még egyszer Isten veled. Isten hozzád, ő vezérelje minden lépésedet. Az én utolsó sóhajom: Linám, a túlvilágon egy jobb életben bizonyára egyesülünk. Isten Veled jó lélek, bocsásd meg mindazt a keserűséget, amellyel esetleg akaratlanul megbántottalak. Csókollak és csókolom kedves leányunkat, Gizellát.

Élj boldogul.

Október 6., reggel 6 óra.

szerencsétlen Károlyod.

Vécsey a levelet akkor írta, amikor már a portoláb fölszólitotta, hogy indulnia kell a kivégzésre.

Leiningen bucsuja.

Leiningen levelét az éjszaka folyamán több ízben félbeszakította, utolsó sorait már a börtön előtt írta és közvetlenül a kivégzés pillanatában adta át a mellette térdelő Sujánszky minorita atyának.

A levél így szól:

Arad, 1849. október 6. éjjel.

Egyetlen, kedves, véglegeltemig hűn szeretett Elizem!

A kocka el van vetve: csak néhány órára van még ezen a világon, hogy a nehéz lépésre elkészüljek. A halál nem volna borzasztó, ha egymagam lennék, de szívem elszorul, drága Elizem, ha Reád és ártatlan gyermekeinkre gondolok.

A csapás nem jött váratlanul, hisz mindenre el voltam készülve, de csak akkor szorult görcsösen össze a szívem, ha arra gondolok, hogy Téged örökre el kell hagynom. Nem, nem örökre, mert hitem szilárd, hogy van egy szebb, igazságos túlvilág.

Lelkem mindig körülöttem fog lebegni, mert a lélek mindenütt ott van, ahova Isten hatalma elér.

Mily szívesen élttem volna még körödben, hisz mindenem meg volt és oly boldog voltam Veled, a minő boldog csak halandó lehet. Most e komoly órában, midőn minden mulandó földi dolog csekélynek tűnik elöttem, e kedves emlékek föllelevenednek lelki szemem előtt s ez teszi a válást oly nehézé.

Oly tisztán, oly magasatosan lebegsz elöttem, hogy képtelen vagyok azt szavakkal kifejezni: képzelheted, mennyire íái ez és kérem az Istent, erősítsen meg, hogy úgy halhassak meg, mint keresztényhez illő. Az atyám vallása szerint az utolsó szentséget már magamhoz vettem és kész vagyok az Ur ítélőszéke előtt megjelenni.

Engedj meg, drága Elizem, ha az életben valaha fájdalmat okoztam Neked, Most már nem hallhatom szavadat, de szívem azt sugja, hogy megbocsásasz. És, oh Istenem! Hát szeretőit gyermekeim! Nevelj fel őket az Ur féltelmében és jó emberré. Légy olyan anyiuk, aki megtanítja őket szerencsétlen, de becsületes ajiuk emlékére tisztelni. Én már nem öröközhetem leteitük. Oh, ha kezeimet még egyszer áldólag tehetném a fejükre! Oh, csak még egyszer pillanthatnék a szemükbe!

De talán jobb így. Teljesedjék az Ur akarata. Testvéreim, rokonaim fogadják utolsó áldásomat. Imádkozom értük.

Leopold, a neves, 16 Leopold, klt nem ér az én szomorú végzetem, megígérte nekem, hogy atya gyanánt gondoskodik majd rólad és gyermekeidről, ő beváltja szavát.

Földi dolgokról nincs mit közlenem veled, legalább e tekintetben nem lesz gondod, mert vagyondhoz nem nyulhatnak. De még egy kérésem van hozzád. Kérlek, felel meg kötelezettségemnek, hogy nevem becsületben maradjon. Tudod, hogy mennivél tartozom Fritznek és Viktorának. Damjanich tábornoknak 1400 forintjával tartozom, fizess meg adósságomat leendő özvegyének, mert ő is vértanúhalált szenved velem együtt holnap reggel.

Nagy Isten, a válás órája nem sokára üt... Mondj meg gyermekeimnek, hogy emberi törvények ítéltek el, hogy becsületes voltam és a meggyőződésemért haltam meg. Isten áldja meg őket és Téged: adjon neked erőt és nekem örök nyugodalmat.

Isten veled drága Elizem! Éljetek boldogul, szeretett gyermekeim, ne átkozzátok emlékeimet; nem sokára kisenvedek...

Még egyszer köszönet hűségédért s mondazért, amit értem tétél. Nem írhatok többet. Éljetek boldogul kedveseim!

Holtig híved

Leiningen Károly.

Damjanich imája.

A síralomházban Damjanich János megható imát írt és azt küldte el feleségének a vigasztaló pappal. Az ima így hangzik:

„Mindenségnek ura! Hozzád küldöm fohászatot. A nőmtől elválás órájában Te erősítettél engemet: adj erőt továbbra is, hogy a kemény próbát, a becsületen, gyalázatos halált mint férliu, erőtelten állhassam ki.

Hallgassd meg, ő Fő Jóság forró kérésemet. A harcokban és csatákban te vezéreltél, oh Atyám; Te engedted azokat kiállani s mentő kezéd nem egy kétes harcban védett meg. Legyen neved mindörökké áldott. Oltalmazd Mindenható az én szerencsétlen hazámat a további véstől, lágyítsd meg az uralkodó szívét hátramaradó társaink iránti kegyelemre s vezesse őt bölcsesség a népek javára.

Adj erőt, oh Atyám, szegény Emiliámnak, hogy ő ama nekem adott szavát: „sorsomat hittemnek erejével viselem el” beválthassa.

Áldd meg Aradot és áldd meg a veszedelembe jutott szegény magyar hazánkat.

Istenem, ismered szívemet és minden lépésem tudva van előttem. Azok szerint itélj fölöttem, hogy a túlvilágon kegyes fogadást találak. Amen.“

Lázár Vilmos levele feleségéhez.

Arad, 1849. október 5-én. éjjel.

Mindenem e földön, kedves, szeretett Máriám!

A lelki atya, akinek kezébe letettem vallomásaimat és akinek kitártam tiszta öntudattal keblemet, át fogja adni neked kis gyűrűmet, szivartárcámot és evőeszközömet, a mit itt a fogságom alatt használtam. Károlynál fogsz találni egy levelet, kedves arcképpel és azonkívül több holmit. En keresztül vívtam az élet-halál tusáját — meg fogok halni, mint férlihoz illik. Szívem, a szegény, mely éretted fog dobogni utolsó dobbanásáig és tiszta szerelmem Nálad maradnak. Én nem akarom átkozni a végzetet, nem senkit — a boldogító szerelmedben eltöltött öt év szolgál vigaszomul, midőn már el kell hagyni e földi pályát.

Adj gyermekeink mindenikének, ha ki lép a világra, egy emléket tőlem, jelölő annak, hogy az, aki becsületesen, tisztán élte át életét, nyugodtan hal meg, ha ártatlan is, mint én. Te pedig, élttem védangyala, kinek kezeiben létem tisztább és jobb lett. Te nek, kedves Máriám még egyszer egy utolsó Istenhozzátot mondok és szolgáljon e vallomásom vigaszodul, hogy annak oka, hogy nyugodtan halhatok meg, Te vagy. Felteszem Rólad, Te mindenem, hogy, bár méltó fájdalmadat nem lehet csillapítani, — mert magamról tudom, hogy nem lehet — de korlátozni fogod s azzal bebizonyítod, hogy mily kedves az én emlékem Te nek. Köszönts, csókold nevében Ármint, Lórit, Hermint, Minát, Steinert és Mednyánszkyt, minden jó ismerőst, barátot és rokoni. Csókold meg kedves gyermekeinket és öleld forrón szerető szivedre nevében, miként én Téged, kedves Marim, képzeletemben öllek és utolsó percig érted dobogó szerelmes szívemre szoritlak.

Isten Veled! Tied örökké, még a siron tul is hűséges

Vilmosod.

A papnak adtam egy aranyat misére. Isten veled.

Hol vannak a bucsulevelek?

Ezek a levelek megmaradtak és részben a pesti Nemzeti, részben az Ereklyemuzeumban őriztetnek, ahová a martirok családjai kegyelethől engedték át azokat. Kiss Ernő levele azonban mostanáig ismeretlen volt. A mostani kutatás alkalmával Kiss Ernő két leányának felségfolyamodványa került elő, amelyben kéri, hogy atyjuk után, annak végrendelete szerint reájuk hagyományozott birtok a lefoglalás alól feloldassék. E kérvényükhöz mellékeltek atyjuk utolsó levelét, amellyel igazolni akarták, hogy atyjuk még halála órájában is hangzottatta ártatlanságát.

A levél, mely kívül így van cimezve:

„Forrón szeretett gyermekeimnek“ következőleg hangzik:

Szeretett gyermekeim!

Bocsássátok meg bűneimet, amint én is mindeniknek megbocsátok. Ez utolsó kívánsága halálba induló atyátoknak.

Szeretett gyermekeim! Atyátok ártatlanul hal meg, de lelkiismeretem nyugodt, ez fog utolsó lépésem engem erősíteni.

Ne tegyetek szemrehányást senkinek. Isten áldjon meg benneteket és óvjon meg minden rossztól.

Imádkozzatok teljesen ártatlan lelkemért. Ez szerencsétlen atyátok utolsó kívánsága.

Arad, 1849. október 5-én.

Ernő.

(Folytatjuk.)

Ma este csendben kiszünetelt az aradi kisvasút

A kalauzok és a mozdonyvezető nem tudtak semmit a bucsutútról és csak egy szemüveges kislány siratta meg az ócska kávédarlót. „Igy öli meg a civilizáció a romanticizmust.” Mi történik a kisvasut alkalmazottaival?

(Arad, április 19.) És elindult utolsó útjára a kisvasút...

A Szabadság-téren fáradtan pőfékeltek az ócska masina, hogy azután teljes felkészültséggel induljon el utolsó útjára. A kalauzok, a mozdonyvezető és a fűtő egykedvűen állták körül utolsó útja előtt a régi világ romantikus relikviáját és unottan figyelték az óra mutatóját, hogy mikor érkezik már el a kilenceshez. Közben lassan gyülekeztek az utasok. Felkapaszkodtak a vonatra és elfoglalva helyeiket, a fülkékben csendben elbeszélgettek. Talán egyikük sem tudta, hogy nevezetes utazásban lesz részük. Velük fog utóhára végigdöcögni az Andrassy-téren a kisvasút.

Várakozás közben elbeszélgettem Argina Ionnal, a kisvasut egyik kalauzával. Ő nem tudott semmit sem arról, hogy valóban utolsó ut ez, amire most elindulnak.

— Nem tudok én erről semmit uram. Hallottam ugyan róla beszélni, de annyit beszélnek az emberek...

— Hogy mi lesz velem? Ezt sem tudom. Valahová majd csak beosztanak. Majd csak adnak nekem is valami munkát. Autobusz kalauz nem lehetek. Hogy miért? A múlt esztendőben történt, amikor még fűtő voltam a mozdonyon, hogy egy szerencsétlenség áldozata lettem. A gyomromon súlyosan megsebesültem és öt hétig igen súlyos állapotban fekvőttem a kórházban. Többször megoperáltak és nem is hittem, hogy valaha még egyszer ember lesz belőlem. Most is sokat szenvedek és autobuszra nem ilhetek, mert az nagyon ráz és azonnal beteg leszek. No de majd csak gondoskodik rólam a polgármester ur.

Sfát George a másik kalauz, figyelmesen hallgatja beszélgetésünket.

— En azt hallottam, — szól közbe — hogy belőlem autobuszkalauz lesz. Olyan mindegy az kérem, hogy a benzinszagot, vagy pedig a kőszén füstjét szívom a tudómré.

Az óramutató veszedelmesen közeledik a kilenceshez. Nemsokára itt az óra és elindul a kisvasut utolsó útjára. Felhasználom még azt a néhány percet és odamegyek a „mozdonyhoz”. Hőhn János a mozdonyvezető.

— Magam sem tudom, hogy tényleg az utolsó utunk-e ez, vagy sem. Holnap reggelre ki vagyunk rendelve szolgálatra. A későbbi utasításokat csak akkor kapjuk meg. Lehet, hogy bent a műhelyben kapunk beosztást, az is lehet, hogy a gáji utvonalon fogunk közlekedni. Majd csak lesz valahogy.

Simon János, a fűtő szól itt közbe:

— Akkor is épen annyit fogunk dolgozni, mint most, igazán mindegy. A fizetés sem lesz több. Igazán nem lényeges.

Tizenkét ember szállott fel közben a vonatra. Ezek az utolsó utasok. Valamennyien az első kocsiiban foglaltak helyet és amikor szép csendesen elindultunk az állomás felé, Sfát George a második kocsiában álmosan nézett ki az ablakon. Őt nem izgatta az utolsó út, ő legszívesebben már szeretett volna odahaza lenni, családja körében.

A Fehér Kereszt előtt két vidéki utazó kellekös kofferjével kapaszkodott fel a vonatra. Ezeket igazán nem érdekelte, hogy most van a kisvasut bucsufelépése. Jött közben a kalauz. Markomba nyomta a jegyet, amiért bein-kasszálta a három lejt. Ez volt az utolsó jegy. 78604 volt a száma.

Utközben az utasok között is elterjedt a hír és ettől a perctől kezdve egészen az állomásig nem volt egyébről szó, mint a kávémasina utolsó útjáról. Egy pápaszemés, 18—19 év körüli leány a meghatottságtól alig tudott szö-höz jutni.

— Igy öli meg a civilizáció a romanticizmust, — mondotta — így öli meg a rideg valóság a leányálmokat. Nem beszélte tovább, de szemei könnyeláradtak. Ő volt az egyetlen talán, aki elsíratta a kisvasut.

Egy hetyke fiatalember, akinek sárga trenszkója valóban nem nagyon illett ehhez a hangulathoz, cinikus hangon jegyezte meg:

— Gyalázatos közlekedési eszköz volt, ideje már, hogy elpusztuljon.

Mindenki szidta. Egyedül egy hárcsabajusz, iparoskinézésű ember vette védelmébe a kisvasut. Ennek fel is jegyeztem a nevét. Nagy József.

— Kár kérem ezt megszüntetni — mondotta — mert a szegény piaci árusok nem tudják majd csomagjaikat ilyen olcsón a piacra szállítani. Az autobusz nem veszi fel a csomagokat és kénytelenek lesznek flakkert venni. Mi lesz a vége? Drágább lesz a tojás, mert a vidéki kofa be fogja kalkulálni annak árába a konflis-költséget is. Hogy kopott jószág? Hát az autobusz nem lesz épen ilyen kopott néhány év múlva?

Erdekes fordulat a Vingai Első Takarékpénztár csődügyében

Letartóztatták Neuhold Vilmos főkönyvelőt. — Tizenkét év óta hamis mérlegeket készítettek a banknál.

(Arad, április 19.) Feltűnést keltő fordulat állott be a Vingai Első Takarékpénztár csődügyében, amelyről annak idején beszámolt az Aradi Közlöny. Mint jelentették, a betétesek bünyvádi feljelentést tettek a bank igazgatósága ellen a temesvári ügyészségnél és azt a vádat hozták fel, hogy könyvelés nélküli vezetés miatt jutott a bank válságos helyzetbe.

A nyomozás megindult és először Kleemann Sándor volt vezérigazgatót idézték meg kihallgatásra. Az igazgató azonban négy nappal a csőd elrendelése előtt öngyilkosságot

Közben megérkezünk az állomáshoz. A kisvasut 16 utolsó utasa leszállott és ki jobbra, ki pedig balra ment. A személyzet is haza sietett és ezzel a kisvasut eltűnt Arad uccájáról... Egy régi emlékek kevesebb...

Tekintve, hogy a személyzet nem tudott bizonyosat mondani, az utolsó ut után fekerestem még dr. Lulai polgármestert. A színházban találtam meg és kérdéseimre a következőket jelentette ki:

— A mai nappal tényleg eltűnt Arad főuccájáról a kisvasut. Holnap már nem fog a Belvárosban közlekedni. A személyzet egyik részét szabadságoljuk és azután egyéb beosztást nyernek. A másik része pedig a gáji utvonalon fog tovább közlekedni a kisvasutal.

A kisvasutnak tehát vége. Csendesen kimult. Nyugodjék békében.

Ferenczy György.

TELEFON 70.

ERZSEBET slágermozgó

TELEFON 70.

Ma d. u. 8, vasárnap d. e. 12 és d. u. 2-kor

szenzációs Matiné

Wedekind után

„Tavaszbredése”

Ma premier! (Szigoruan csak felnötteknek)

BALZAC erotikus regénye filmen:

A kurtizánok fénye és nyomora.

Werner Futterer és Paul Wegener-rel.

Rendes olcsó helyárak. — Valamennyi jegyhez 10.000 lejes ingyenes sorsolásunkhoz ingyen sorsolgyvet adunk ki. — Nyereménytárnyak: WINTERNITZ-nél.

Irodalom és művészet

* **Heti műsor.** Szombaton: Olympia (Molnár Ferenc vigiátéka, Poór Lili fellépte, rendes helyárakkal, C. bérlet.) Vasárnap délután 6 órakor: Kaméliás hölgy (szinmű, Poór Lili fellépte, mérsékelt helyárak.) Este 9 órakor: Boszorkánytánc (Biró Lajos szinműjének premierje, Poór Lili és dr. Janovics Jenő együttes fellépte, A. bérlet, rendes helyárakkal.)

* **Poór Lili:** Farkas, Molnár Ferenc Farkasának asszonya volt ma este első fellépte Poór Lilinek — háromnapos vendégszereplése keretében — és lényének finomsága, művészi erejének átfogó képessége, ezt a nem nagy koncepciójú alakot is azzal az utólrhetetlen poórlilis művészettel oldotta meg, amelyben már igen sokszor alkalma volt gyönyörködni az aradi közönségnek. Poór Lili a színpadon — élet, valóság, színpompá, és mégis aránylag kicsiny volt a ház. Igaz, ez lelkesen ünnepelte Poór Lilit s a többi szereplőket is.

* **Zala Béláról** egyhanguan állapította meg a sajtó, hogy a legkitűnőbb magyar szavalóművész. Egyetlen előadóstélye április 30-án a Kulturpalotában. Jegyek Sándor Ferenccél.

* **Az aradi Újságírók klubjának** vasárnapi előadása iránt olyan érdeklődés mutatkozott, amely ebben a szezonban példátlan. Az est bevezetőjét Szendrey Mihály tartja és az egész estélyt betöltő előadást Fekete Tivadar mondja el „Miss Éváról”. A felolvasás iránt közelebbi felvilágosítást nyújt Oláh Sándor papirkereskedése és a vasárnapi napon az Újságíróklub irodája. Az előadást este 10 órakor tartja meg az író.

* **Poór Lili, dr. Janovics Jenő, Mészáros Béla, Darvas Ernő** felléptel az aradi színházban mindenképpen értékes, meleg estéi az aradi színházi életnek. Poór Lili tegnap esti bemutatkozása osztatlan tetszés és siker jegyében

folyt le, a közönség teljesen átértézte, hogy a legtisztább művészetet kapta a kiváló színésznőtől, aki ma este Molnár Ferenc ragyogó és felejthetetlenül szellemes vigiátékában, az Olympiában folytatja vendégfellépteit és a címszerepet alakítja, partnere az aradi közönség tavalyi kedvence, Mészáros Béla lesz, a csendőrezdes szerepét szintén vendég, az aradi közönség régi ismerőse, Darvas Ernő játssza. Harmadik napon, vasárnap délután 6 órakor, mérsékelt helyárakkal, Dumas örökbeesű drámája, a Kaméliás hölgy, Poór Lili újabb műsordarabja, este pedig Biró Lajos új darabjában, a Budapesten nemrégiben bemutatott Boszorkánytánc-ban fejezi be vendégjátékát a művésznő. Ezzel a darabbal Budapesten, amikor a kolozsvári társulat föntjárt a magyar fővárosban, szintén vendégszerepelt hatalmas siker mellett és a pesti kritika a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott Poór Lili kiváló alakításáról. Dr. Janovics Jenő, a kolozsvári magyar színház igazgatója, a vizsgálóbíró figuráját viszi sikerre, s ebben is játszik Darvas Ernő.

Szétküldték

a közigazgatási reformtervezetet.

Bucurestiből jelentik: A közigazgatási törvény revíziójáról szóló javaslatot ma nyilvánosságra hozták és szétosztották a törvényhozó testület tagjai között. A javaslatot még a jelenlegi ülés szakon letárgyalják. Mirto alminiszter megbízást nyert az esetleges módosító javaslatok felülvizsgálására, de a tervezet végleges formáját Maniu miniszterelnök, továbbá Vaida és Mirto miniszterek együttes bizottsági munkája révén alkotják meg.

A jelenlegi tervezetet megküldték az összes pártvezéreknek is.

A román irodalom reprezentánsai Aradon

Szombat délután a román irodalom nyolc legkiválóbb egyénisége Aradra érkezik. Unnepélyes fogadtatás a pályaudvaron. — Estély a Kulturpalotában.

(Arad, április 19.) Holnap, szombaton délután nyolc kiváló román író és költő száll ki Arad pályaudvarán és amikor bekocsiznak ennek a városnak területére, akkor magukkal hozzák azt a minden vitán felül álló és mai legvégül irodalmi kulturát, mely a mostani francia áramlatokkal együtt tartva, de helyenként a népi tradíciókat őrizve, ennek az országnak legnemesebb kincsét képezik. Ma már fölösleges a román és magyar irodalmi kulturák kicseréléséről beszélni, hiszen Liviu Rebreanu, — aki a román írói társasággal Aradra érkezik — a bucaresti-i nemzeti színház igazgatója, legkésőbb őszre megvalósítja Madách Ember tragédiájának bucaresti-i bemutatóját Goga Octavian mesteri fordításában. Molnár Ferenc szellemes vígjátékai régóta műsordarabjai a bucaresti-i színháznak, a magyar Kálmán Imre zenéje gyakran csendül fel a főváros operett orchestereiben és csak nemrég jelent meg Bucarestben román nyelven a mostani erdélyi írók antológiája. Ezzel szemben rá kell mutatni arra, hogy az itt élő erdélyi írók hosszú esztendő óta propagálják a román irodalom magyarra való fordítását, a hivatalos erdélyi irodalmi társaság egy fél esztendővel ezelőtt adott ki egy majdnem hivatalosnak minősíthető román költői antológiát magyarul, amelynek írói, illetve fordítói ma is itt élnek közöttünk.

Ami a román írói csoport vezetőjét Ion Minulescut illeti, ő a mai román költészet legtekintélyesebb és legtehetségesebb képviselője. Román verselése szinte utólráható, sorainak zenéje egyedülálló, színes és dekoratív. A maga nemében páratlan egyéniség és a magyar viszonyokhoz hasonlítva neki is épen annyi epigonja van a román irodalomban, mint nálunk Ady Endrének. Ion Minulescu már néhány évvel Ady Endre előtt megcsinálta a román irodalomban a líra forradalmát. Ezzel a kultúrával természetesen csak Párisból jöhetett, ahol tanulmányait végezte. Markos egyéniség és lírája minden modernizmus mellett is a román Pantheonban biztosítanak neki helyet. Híres verskötetete a „Romanta pentru tarziu” (Késői románcok), amivel nagy feltűnést keltett. Másik ismert kötetete: „Bronzmaszkok és porcellánlámpások.” Irt szindarabot és regényt, ebben a pillanatban a bucaresti-i szépművészeti múzeumn vezérigazgatója és mint ilyen színházi referens és tőle függnek az erdélyi magyar színházak koncessziói és ezeket az ügyeket mindenkor nagy megértéssel és nagy intelligenciával kezelte.

Liviu Rebreanu jelenleg a bucaresti-i nemzeti színház igazgatója, népies irányú novelláival tűnt fel. Nyugodtan nevezhető a caragialei irányú olyan típusnak, aki a román Mikszáth vagy a román Gárdonyi jellegét képviseli. Liviu Rebreanu, mint ember is egy nemes és magasrendű lélek s prózájában egészen lírai módon dominál a szíve. A bucaresti-i nemzeti színház igazgatásában programjává tette az elsőrendű magyar értékek propagálását.

Cincinat Pavelescu a modern román líra trubadurja, aki olyan jelenség, mint egy románba oltott olasz romantikus. A könnyed eleganciát és a gesztusos finomságot jellemzi és amíg körülötte a román lírikusok nagy része sikolt, hegedül, gondolkodik, vagy kürtöket fúj, addig ő halk gitárt penget.

Gheorghe Gregorian a gondolat poétája, bizonyos értelemben rezervált távolságból figyeli az új irodalmi irányokat. Teljesen visszavonult életet él Bucarestben és távol tartja magát a fővárosi irodalmi kávéházakban hullámzó áramlatoktól, de azért mégis modern és a mai költője.

G. Toparceanu lírája groteszk és szellemes. Szeret egy pillanat alatt az egekig ugrani, lezuhan vissza a földre, de nyomban talpraugrik. Külön helye van a román lírában. Van egy francia költő, akinek hatását ki lehet mutatni nála és az: Teodor de Bauville, aki 1859-ben jelent meg „O des fana b u-

lesques” című kötete, aminek hatása nagyon érzik Toparceanun, aki azonban ennek dacára izmos egyéniség.

Canton Teodorian, Virgil Savel és Gh. Baraescu méltón sorakoznak ezek sorába és kellőképpen egészítik ki a névsort. Az estélyen résztvevő magyar közönség majdnem tökéletes képet nyer a mai román irodalomról és annak áramlatairól, amelyek nemcsak a francia irodalom gyökeréből, hanem a nemzeti tradíciók mély talajából szívják az éltető elemet.

A román irodalom legkiválóbb reprezen-

Tanár-képviselők memoranduma az érettségi törvény revíziója ügyében.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A képviselőház tanár tagjai tegnap este a baccalaureatusi törvény revíziójával kapcsolatban értekezletet tartottak, amelyen kívánásaikat az alábbi hat pontban foglalták össze és terjesztették a közoktatásügyi miniszter elé:

1. Az új baccalaureatusi törvény a jelöltek érettségére és nem tudományok képzetiségére vonatkozzék. 2. Az érettségi vizsga anyagát a következő tantárgyak képezik: román nyelv, matematika, Románia földrajza, Románia történelme, végül a német vagy francia nyelv a szerint, hogy a jelöltek melyiket választják. Ez utóbbi vizsgánál nem az irodalmi ismeretekre, hanem a nyelvtudásra fektetendő a súly. 3. A vizsgabizottságot hat tag alkossa. Ezek közül három az illető liceum tanárai kö-

tánsai holnap délután érkeznek Aradra, ahol este a Kulturpalotában lépnek a pódiumra, hogy egy kulturreste keretében bemutassák irodalmi termelésük javát. A román írókat Aradváros vendégének tekinti és hivatalosan fogadja. Ma délelőtt dr. Lázár Ágoston alispán elnöklésével dr. Moga Romulus rendőrprefektus, Popovici kapitány, Petrescu János az Astra elnöke, Popa Constantin városi kulturtanácsosból álló bizottság megbeszélést folytatott a holnap Aradra érkező román írók fogadtatása ügyében. Az írók holnap délután érkeznek meg Aradra, ahol az állomáson a hatóságok fogadják és üdvözlik őket. A város nevében Popa Constantin kulturtanácsos tart üdvözlő beszédet.

Előadás után a neves román írók az Újságíró Klubban jönnek majd össze aradi magyar kollegáikkal.

zül választassék és csak három lehet idegen liceum tanára. A bizottság elnöke vagy egyetemi tanár, vagy olyan középiskolai tanár legyen, akinek legalább husz évi szolgálata van. 4. Egy bizottság elé legfeljebb száz érettségiző állíttassék. 5. A kisebbségi diákok a matematikából anyanyelvükön felelhessenek. 6. Ha a jelölt csak egy tantárgyból nem ad kellő feleletet, de a többiből sikeresen vizsgázott, ne legyen elbuktatható.

A tanár-képviselők a hat pontból álló memorandumot elhuttatták Costacheșcu Közoktatásügyi miniszterhez s elhatározták, hogy Petre Hanes a legközelebbi kamarai ülésen a Ház plénuma elé terjeszti a memorandumot és kérni fogja a baccalaureatusi törvény revíziójáról szóló javaslat sürgős letárgyalását.

MAGYAR RAPSZODIA

Szabó Gyula ének- és Albert Gyuszi táncos előnyzenekarának kíséretével ma és mindennap az APOLLOBAN

HARRY PIEL ellenfele **EDDY POLO**

A VESZEDELMEZ BAGOLY

c. izgalmos kalandorképeben

MA AZ URANIABAN

LEÁNYCSAPDA (Leánykereskedők) Jön!

munkában **Legközelebb**

A lakbérleti törvényről.

A Háztulajdonosok Szövetségének ügyésze helyesbíti tegnapi nyilatkozatát.

Tekintetes Szerkesztőség! Az új lakbértörvényre vonatkozólag b. lapjuknak mai számában közzétett interjumban lényeges tévedés fordul elő, melyeknek szíves helyreigazítását kérem. A 2 százalékos adóra vonatkozólag a dolog úgy áll, hogy az 1927. évi lakbértörvény 48. szakasza szerint ki volt mondva, hogy ezen törvény hatályának tartama alatt a városi házak tiszta jövedelme után 2 százalékos illeték fizetendő, oly célból, hogy ezen illetékekből létesült alap, a köztisztviselők és nyugdíjas köztisztviselők lakbérfizetéseinek segélyezésére szolgál. Ezen törvényszakasz azonban a kormány — tekintettel, hogy a háztulajdonosok különben is túlzott mértékben vannak megadóztatva, — végre nem hajtotta és miután az 1927. évi lakbértörvény hatályának tartama letelt, már nem is hajtható végre. A lapok szerint a miniszterelnök az igazságügyi és pénzügyminiszterrel együtt, azon célból, hogy a törvénytervezet szerint az állam által elvállalt fizetési különbözetet a háztulajdonosokra hárítsa, az új lakbértörvényben tervbe vették ezen 2 százalékos illetéknek a háztulajdonosok részéről való fizetését, azonban a törvénytervezetnek egy ilyen módosítása nem szerepel s nem is tételezhető föl, hogy a jelenlegi kormány újabb terheket róna a háztulajdonosokra. Ugyancsak téves a közlés a tekintetben is, hogy az állam által fizetendő lakbérkülönbözet iránti követelés 1930. január 1-től számított 3 hónap alatt nyújtandó be a bírósághoz, mert a törvénytervezet szerint ezen perek a törvény kihirdetésétől számított 60 napon belül indítandók meg.

Egyébként a törvénynek a hivatalos lapban való közzététele után, az aradi háztulajdonosok szövetségének megbízásából, a törvény minden egyes szakaszára vonatkozó kommentárt fogom b. lapjuk után közölni. Tisztelettel dr. Steinitzer Pál.

A gázgyár egynyelvű telefonistája

Lutai Cornel dr. gondoskodott a magyarul nem tudó tisztviselő kicseréléséről.

(Arad, április 19.) Azok, akiknek a gázgyárral van dolguk, néhány nap óta meglepődve konstatálják, hogyha a gázgyárat felhívják, a telefonista nem tud válaszolni semmiféle kérdésösködére — amennyiben az magyar nyelven történik. Ennek oka az, hogy a gázgyár egy Cristea Cristean nevű új tisztviselőt nevezett ki a telefon kezeléséhez, ami mindenesetre helytelen dolog, miután leginkább a magyar közönséggel van dolga a gyárnak, illetve a városi gépezeteknek.

Ez ügyben kérdést intéztünk dr. Lutai Cornel interimár-bizottsági elnökhöz, aki maga is meglepődve értesült az ügyről és kijelentette, hogy haladéktalanul intézkedik a telefonista kicserélése ügyében s olyan embert állítanak oda, aki a kisebbségek nyelvét is bírja. Az elnök leszögezte, hogy fontosnak tartja, hogy a városi tisztviselők, akik a közönséggel összeköttetésben állnak, a kisebbségi nyelveket is ismerjék, mert enélkül nem tudnak megfelelő módon a közönségre rendelkezésre állni. Az elnök kijelentését és intézkedését a magyar közönség körében örömmel fogadták.

H I R E K.

Megbüntették Aradon a nemszavazó halottakat.

A városházán kifüggesztették a megbírságolt szavazóválasztók névsorát.

(Arad, április 19.) A mai napon kifüggesztették a városháza lépcsőházában az első kerületben lakó azon szavazóválasztók névsorát, akiket a szavazás elmulasztása miatt megbírságoltak. Az első kerületben 350 szavazót bírságoltak meg, többek között olyanokat is, akik már régen elköltöztek az előtti sorából, így például háró Neuman Dánielt, Sójávi Györgyöt, Avarffy ügyvédet, Georgescu János volt prefektust, Huppert Henriket, gróf Körösgyörgy Fidelt.

A többi megbírságolt szavazó között szerepel dr. Monay Ferenc, a Rómába helyezett minorita plébános is. Azonkívül dr. Munk Béla, dr. Nagy Orbán, dr. Nemes Zsigmond, Nyisztor Sándor, dr. Olasz Pál, br. Pop Aurel, Boneu Vazul, Filotti Zamfir, Jalba Radu, a monopólió hivatal főnöke, Lakatos Aladár, dr. Krenner Zoltán, dr. Vörös László, Crisan Ascaniu, Ciorescu Tache szigurancafőnök és dr. Grigorovici István interimár-bizottsági tag.

— Mária özevgy királyné elhagyta Spanyolországot. Madridból jelentik: Mária királyné Ileana hercegnővel ma szállt hajóra és elindult Marokkó felé. Spanyolország magas vendégeit Giordano kormányzó búcsúztatta el és üszteletükre nagyszabású ünnepélyt rendeztek a kikötőben.

— Bratianu Vintila Bucurestibe érkezett. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila ma reggel megérkezett Bucurestibe. A pályaudvaron Duca és a liberális párt több vezető személyisége várták. Bratianu Vintila délelőtt tíz órakor megbeszélést folytatott Ducával, aki a politikai helyzetéről tájékoztatta a volt miniszterelnököt.

— Nagy vihar a Fekete tengeren. Bucurestiből jelentik: A Fekete tengeren napok óta óriási vihar dühög. A Dacia nevű hajó Konstantinápoly és Constanta között viharzónába került és egyik kormánykereke eltört. A veszélyben forgó hajó megmentésére segélyhajókat küldtek ki.

— Újabb fordulat az osztrák kormányváltás ügyében. Bécsből jelentik: Miután tegnap a lakbérleti kérdésben a pártok között meg egyezés jött létre, mindenféle biztosan számítottak arra, hogy dr. Ender kancellári degnálása ma megtörténik. A kérdésben azonban meglepő fordulat állott be, mert az agráriusoknak adott nagyfokú kedvezmény miatt a keresztényszocialista párt is Ender ellen fordult. A szociáldemokraták szintén idegenkedéssel nézik Ender előnyomulását. A személyi kérdést tehát a mai napon sem sikerült elintézní és annak megoldását elhalasztották. Állítólag Ender után ismét Rintelén dr. személye kerülne előtérbe.

— Rothermere lord öccse meghalt. Londomból jelentik: Ma délelőtt hirtelen meghalt Rothermere lord testvéröccse, Hildebrand Harmworth, aki a lord jogtanácsosa volt. Az elhunyt hatalmas vagyont hagyott hátra és azt, mint egyetlen örökös, Rothermere lord örököli.

— Hétfőn döntenek Kaufman Kamil ügyében. Ma délelőtt hosszas tanácskozás folyt Kaufman Kamil ügyében. A szigorúan zárt tanácskozáson Luta I. Cornel dr. interimár bizottsági elnök elnökölt és a Kaufman-ügy revíziójával megbízott albizottság tagjai közül dr. Velcov Géza helyettes elnök, dr. Raicu Aurel bizottsági tag és Bakonyi Kálmán egyetemi tanár vettek részt a megbeszélésen. A tanácskozás déli 12 órától fél 2-ig tartott, azonban döntést nem hoztak, miután a bizottság ötödik szakértő tagja, Antonescu Virgil bankigazgató, nem jelent meg. Luta I. Cornel dr. javaslatára a bizottság végül abban állapodott meg, hogy hétfőn tartja utolsó ülését, amelyen konkrét döntést hoz Kaufman Kamil régóta buzdó ügyében.

Mistinguetteről kiderült, hogy anyja a Rocky-fiuknak. Nem az öregedő diva szerelme, hanem az anyai szeretet hozta Mistinguettet Budapestre.

(Budapest, április 19.) A pesti lapok oldalakat írtak Mistinguetteről, a szerelmes démonról, aki még Pestre is utána jött fiatal ideáljának. A Budapestben megjelenő „Csütörtök” című hetilap most szenzációs tudósítást közöl ezzel az esettel kapcsolatban és kitér, hogy

a huszteskoru francia diva nem szerelme, hanem édesanyja a Rocky-fiuknak.

A nagy titok egy éjszakai mulatóhelyen pattant ki négy üveg pezsgő mellett. Mr. Dulou Lopeznek, a Mistinguettel itt járt milliárdos titkáranak a négy üveg pezsgőtől jókedve támadt és megsugta társasága tagjainak, hogy

a két Rocky testvérnek Mistinguette a törvényes édesanyja.

Az első pillanatban senki sem akarta azt elhinni, mire a jókedvű titkár előhuzott a zsebéből egy fényképet, amelyen a két Rocky és Mistinguette otthoni toalettben voltak és feltűnő családián szimultak egymáshoz. A kép hátán a következő szöveg állott:

— Pour ma chere méré. Rocky. — Az én édes anyámnak Rocky.

— Feloszlatták Paulis község tanácsát. Aradmegye permanens bizottsága ma ülést tartott Marsieu Iustin dr. prefektus elnöklété alatt és hosszas vita után elhatározta Paulis aradmegyei község tanácsának feloszlátását, azzal az indoklással, hogy a tanács azonosította magát Rudean János községi bíróval, aki permanens bizottságával együtt súlyos szabálytalanságokat követett el. Ezután a megyei költségvetéssel foglalkozott és végül elhatározta, hogy megszavazzák a megye 1929. évi költségvetését.

— Danila Miklós szerencsése. Danila Miklós csermői gazda kétségtelenül a szerencse embere. Ennek bizonyosságára szolgáljon a következő kis történet: Szűrkületben bejött az aradi hetivásárra, behozta két szép lovát, kivitte a piacra őket és alig telt két óra, Danila Miklós tulajdolt lovain és zsebében 11.000 leffel, elment a főtérre, hogy kisebb-nagyobb bevásárlásokat tegyen. Így került a Varga és Rosenfeld céghez. Zseblámpát vett, ki is fizette annak rendje és módja szerint és elment. Amikor kiért a vasúthoz és jegyet akart váltani, megdöbbenve észlelte, hogy volt pénze — nincs pénze. Oda a két papíra ára. Jajveszékelve szaladt a rendőrségre és jelentést tett Detesan komisszáriusnál a „lopásról.” Detesan meghallgatta az esetet és elküldött a Varga és Rosenfeld céghez. Nem hagyta-e ott a gazda pénzét egész vagyonkáját. A kis buksza, jól megtömvé pedig ott feküdt a pult szélén. Két óra hosszat feküdt ott. Jöttek a vevők, mentek. A Szerencse Istenasszonya vigyázott Danila Miklós kis vagyonkájára, aki talán e pillanatban a legboldogabb ember volt Aradon, mert mit szólt volna odahaza az anyjuk, hogy „se pénz, se Ráró, se Kati”...

— Nyilvános árlejtés a Városi Kávéházra. A város interimár bizottsága ma ülésén a Városi Kávéház bérlete ügyében döntött. A kávéház bérlete május 1-én jár le és a bizottság elhatározta, hogy nyilvános árlejtést ír ki a bérletre.

— Fényképes bérletek a Neptun-fürdőre. A város mérnöki hivatala ma előterjesztést tett az interimár bizottságnak arról, hogy a Neptun-fürdő látogatási jegyeinek és bérleteinek árai a multévek maradjanak. A bizottság elfogadta a javaslatot, majd kimondotta, hogy az idén a bérleteket fényképekkel kell ellátni, hogy ezzel megakadályozzák a visszaéléseket.

Pótskairtást, parketta el-Lovas Str. Gltaz 111. (1116-2000).

— Öt öngyilkosság egy éj alatt. Budapestről jelentik: Ma éjszaka folyamán a mentőknek öt esetben kellett kivonulniok. Összesen négy nő és egy férfi kísérelt meg öngyilkosságot az éjjel. Mindnyájukat a Rókus-kórházba szállították.

A titkár elmesélte, hogy több ilyen fényképe is van. A Rocky-fiuk egész kiskorukban a genfi Liberno-internátusban nevelkedtek és minden nyáron Mistinguettel, illetve édesanyjukkal nyaraltak a Riviérán.

— De hát hogyan is hihették Önök — folytatta mosolyogva a titkár — hogy az én gazdám, aki szintén fiatal, csinos és amellettt dús gazdag, árnyékként kövesse Mistinguettet Budapestre, ha a Madamé fényleg a szerelmese után jött volna ide? Mistinguettet nem késő szerelmem fűzi a Rocky-fiukhoz, hanem anyai szeretet. De mert ő úgy érzi, hogy az igazi kapcsolat kitudása ártalmára lenne művészi reputációjának, klábrándítón hatna a közönségre és veszélyeztetné karrierjét, inkább vállalja az öregedő szerelmes nő igazán nem rokonszenves szerepét.

Mistinguette most együtt van fiaival, akiknek egyikéről a londoni Graphic a napokban sültötte ki, hogy leány.

Az ember most már igazán nem tudja, hogy fiu, vagy leány?

— A Magyar Párt koszorúmegváltása Réthy József halála alkalmából. A Magyar Párt aradi tagozata neves formában nyilvánította meg gyászát Réthy József halála fölött. A tragikus körülmények között elhunyt kiváló magyar újságíró elhunyt alkalmából, az aradi Magyar Párt koszorúmegváltás címén kétezer lejt bocsátott az aradi katolikus gimnázium rendelkezésére, egy jó magaviseletű és jó előmenetelű tanuló jutalmazására.

— Új igazgató a gyoroki tenniszklubban. A gyoroki tenniszklub eddigi igazgatója, dr. Nagy Orbán ny. jószágigazgatói főtanácsos másirányu elfoglaltságára hivatkozva, lemondott tisztségéről. A közgyűlés egyhangulag Koncz János szállóbertokost választotta meg ügyvezető igazgatónak.

— Ötezer lej büntetés — üres cigarettadobozok miatt. A maga nemében szinte példátlanul álló eset került ma az aradi törvényszék elé. Egy köztisztelőben álló, tekintélyes aradi fakereskedő felett itéltek a törvény urai, mert néhány üres magyar cigarettadobozt találtak a lakásán. Hónapokkal ezelőtt történt, hogy az aradi pénzügyigazgatóság emberei egy „bizalmas értesülés” alapján váratlanul megjelentek a fakereskedő lakásán, ahol házkutatást tartottak. Csempészett magyar cigarettát kerestek. A házkutatás „eredményeként” a pénzügyigazgatóság emberei, mint corpus delictum, magukkal vittek néhány cigarettadobozt. Cigarettát pedig alig találtak pár darabot. Megindult ezen terhelő bizonyítékok alapján a kereskedő ellen az eljárás és a pénzügyminisztérium 5000 lej pénzbüntetésre ítélte. Felebbezés folytán került ma a törvényszék elé ez a nem mindennapi eset. A tárgyaláson a fakereskedő tiltakozott ama vád ellen, hogy ő cigarettát csempészett volna. Elbadta, hogy többször fordult meg Budapestén és ilyenkor — miként a törvények is megengedik — mindig hozott magával néhány cigarettát. A faszivardobozokra pedig azt mondotta, hogy azok még a régi békeidőkből maradtak meg neki. A törvényszék azonban nem fogadta el védekezését és az üres cigarettás dobozok miatt kirótt 5000 lejes büntetést helybenhagyta.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1929. május hó 1-től számítottuk.

— Ujból letartóztatták a Danubia vezetőit. Temesvárról jelentik: A temesvári tábla döntése alapján Popescu Romulust és Popovics Györgyöt, a Danubia biztosító társaság volt vezetőit ismét letartóztatták. Ismeretes, hogy a Danubia-ügyben megindított vizsgálatok során letartóztatták a két vezetőt, később azonban szabadlábra helyezték őket. A tábla ma megmástitotta a vizsgálóbíró szabadlábra helyezési határozatát és elrendelte Popescu és Popovics letartóztatását.

— Lefülett zsebtolvajnö. Ma délelőtt fél 12 órakor egy notórius, veszedelmes zsebtolvajnőt kaptak rajta az aradi ócskapiacra. A vásári tolongásban Stein Andrásné aradi lakosnő azt vette észre, hogy táskája nyitva van és mellőle egy gyanús külsejű asszony igyekezett elismordítani. Gyorsan belenézett a táská belsőjébe s megdöbbenve konstata, hogy a táskában volt 500 leje eltűnt. Azonnal tisztában volt azzal, hogy csakis az eltűnni próbáló asszony követte el a lopást és megragadta a szegényesen öltözött nőt. Az, mintha a földön talált volna pénzt, néhány száz lejt a mellette ülő Braun Józsefnek akart átadni. Ekkor azonban már rendőr került elő, aki felgazoltatta az asszonyt. Kiderült, hogy Kovács Máriának hívják és nagyilaki illetőségű. A rendőr fölki-sérte Kovács Máriát a rendőrségre, ahol megállapítást nyert, hogy notórius zsebtolvajnö és eddig már igen sok zsebtolvajlás terhelte a lelkiismeretét. Kihallgatásáról jegyzőkönyvet vettek fel és a holnapi napon átkísérik az Egységsegre.

— A „Dél Keresztje” utja. Londonból jelentik: A „Dél Keresztje” repülőgép tegnap felrepült és az Ausztráliában lévő Derby városában szállt le és részt vesz annak az eltűnt repülőgépnek felkutatásában, amely annak idején a „Dél Keresztje” felkutatására indult.

— Ha nincs hajtási igazolvány. Ma délután 6 óra tájban Mladin Jenő rendőrtiszt, a közlekedési ügyosztály vezetője, az őrszemes rendőr utján igazolásra szólította fel a Strada Horia (Széchenyi-ucca) sarkán egy arra haladó motorkerékpárost. A kerékpáron ülő fiatalember vonakodott a felszólításnak eleget tenni, s nem volt hajlandó előmutatni hajtási igazolványát. A rendőr erre fölki-sérte a fiatalembert az ügyeletes őrszobára, ahol kiderült, hogy Fuhrer Károly magántisztviselő és nem rendelkezik vezetési igazolvánnyal. Tekintettel arra, hogy Detesán kommisszár, ügyeletes tiszt, pontos személynazonosságot kapott, szabadon engedte Fuhrert, az eljárást természetesen azonnal folytatni tette.

— Megkezdődtek a tavaszi munkálatok a Hegyalján. A Hegyalján a napokban megkezdődtek a nyitási munkálatok. A napszámber 30—50 lej között mozog. A hó nem fedett szőlőkben a téli abnormalis hideg 80 százalékos kárt okozott, míg a fedett szőlők elég jól teleltek, úgy, hogy a terméskilátások kedvezőek. Örömmel konstata, hogy a gyümölcsfák elfagyásáról szóló hír csak vaklármá volt, mert még a legérzékenyebb gyümölcsökben is — mint a dió — a kár igen csekély.

— Mulatság — öngyilkosság — halál. Budapestről jelentik: Schwartz Jenő 20 éves kereskedelmi alkalmazott tegnap este betört a Rákóczi-úti bohémkávéházba és az ott alkalmazott nők társaságában a reá bizott 250 pengő idegen pénz jórészt elköltötte. Ezután a nők társaságával együtt ellopták a maradék pénzt. Schwartz Jenő a hajnali órákban megszállt a Fiume-szállodában, míg ma reggel felébredve, tudatára jött annak, hogy a pénz hiányzik. Elkeseredésében egy fél liter szublimátot ivott meg. A Rókus-kórházba szállították, ahol meghalt.

— Vízikerékpáron a La Manche csatornán át. Londonból jelentik: Roger Vincent angol állampolgár szerdán délelőtt vízikerékpáron átkelt a La Manche csatornán. Reggel 7 óra 27 perckor indult el Calais kikötőből és délután egy óra 27 perckor érkezett Doverbe. Utközben negyed órai pihenőt tartott, amelynek leszámításával öt óra 45 perc alatt tette meg az utat.

LEGUJABB.

Antikommunista szervezeteket létesít a belügyminisztérium. Törvényjavaslat készül a bolsevista terror ellen.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) A belügyminisztériumban ma érkező volt a kommunista zavargásokkal kapcsolatban. Az érkező est est órákban ért véget és kiszivárgott hírek szerint, döntés történt abban az irányban, hogy a kommunistaellenes akciót két részre fogják osztani. Az egyik rész a belügyminiszter, a másik az igazságügyminiszter hatáskörébe tartozik.

A belügyminisztérium az ország összes rendőrségeinek és csendőrségeinek kebelében, külön antikommunista organizációt létesít.

Ezek a külön osztályok speciálisan a kommu-

nista propagandával gyanúsítottakat figyelik és nyomoznak üzemük kiderítésére.

Az Adeverul szerint a kormány a rendet veszélyeztető mozgalmak letörésére törvényjavaslaton dolgozik, mert a bolsevizmus és anarchizmus terrorja ellen az államrendet hatályosabb védelemben kell részesíteni, mint amennyire a Marzescu-féle törvény egyszerű módosítása nyújthat.

A kormány most tanulmányozza az olasz, német és csehszlovák hasonló törvényeket, amelyeket az ország viszonyaihoz fognak alkalmazni. A kérdés megfelelő tanulmányozás után, még a jelenlegi ülészakon tárgyalás alá kerül.

Z. Várady Margit

nótaestje MA ESTE 9 órakor a Minorita Kulturházban.

Jegyek Hartmann ékszerésznél (Minorita-palota).

— Rablógyilkosság a robogó vonaton. Budapestről jelentik: Nagyszombat és Galánta között a nyílt pályán meggyilkolták Szamek Ferencet a postakocsi ellenőrt. A gyilkosok a holttestet kidobták a töltésre és a közsiből elraboltak két postaszáskot, amelyben huszonezer cseh korona volt. A rablógyilkosok kézrekerítésére nagy apparátussal indult meg a nyomozás.

	APOLLO	URANIA
M A T I N E K	Szombat d. u. 3 órakor — Vasárnap d. e. fél 12-kor	
	PÁRBAJ A LEVEGŐBEN a legnagyobb amerikai repülő részvétellel.	GIRKUSZ A VADNYUGATON izgalmas cowboykép.

— Amerika új géplegyvereket készített. Newyorkból jelentik: A Browning-gyár új rendszerű géplegyvereket készít Amerika részére, amelyek harminchét milliméter kaliberűek és százötven lövést adnak le egyszerre.

— Öngyilkos budapesti kereskedő. Budapestről jelentik: A Szent János-kórház tüdőbeteg osztályán, ma föbelötte magát Nemes Ármán ötvenöt éves kereskedő és azonnal meghalt. Az öngyilkosság a közös teremben történt és a betegek között nagy nyugtalanságot idézett elő. A kereskedő öngyilkosságának oka, súlyos idegben.

— Lázadás egy fűrésztelepen. Pozsonyból jelentik: A lipitújvári fűrésztelepen ma lázadás tört ki a munkások között. A tót munkások és tisztviselők el voltak keseredve, mert úgy látták, hogy a telep igazgatósága velük szemben előnyben részesíti a cseh munkásokat és tisztviselőket. Ma a tót munkások és tisztviselők botokkal fellegyverkezve, megtámadták a cseh munkásokat és a véres verekedést csak az előhívott csendőrök tudták megakadályozni. Tizenöt munkást letartóztattak.

— Egyre terjed az angol himlőjárvány. Párisból jelentik: Stockholmból jövő távirat szerint, a svéd kormány, a dán és norvég kormányokkal egyetértve, intézkedéseket tesz az ellen, hogy az angol himlőjárványt a skandináv államokba be ne cipeljék. Angliában a járvány egyre terjed és ezért ingyenes oltóállomások rendeztek be. Anglia ugyanis az egyedüli állam a civilizált államok sorában, ahol nem ismerik a kötelező oltást és ezért a londoni lakosságnak 70 százaléka nincs beoltva. Az angolok egyébként a nagy veszély dacára sem akarják az oltást megszokni és az ingyenes oltóállomások paugnak az ürességtől.

— Szombaton este és vasárnap délután a szokásos tánc az Ujságíróklubban.

— Lapunk Budapestben állandóan olvasható az Abbázia kávéházban. Oktogon-tér, Andrássy-ut 49

— Fatsztviselő közgyűlése folyó hó 21-én d. e. 11 órakor a keresk. és iparkamara üléstermében, melyre az összes tagokat tisztelettel meghívja az Elnökség.

Súlyos vádak

egy bucaresti-i nagybank ellen.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az Adeverul jelentése szerint a pénzügy-, ipar- és kereskedelemügyi minisztériumok, továbbá a Banca Nationala kormányzó hivatala feljelentéseket kaptak az egyik bucaresti-i nagy bank ellen, amely a feljelentések szerint 40 vidéki fiókjával együtt

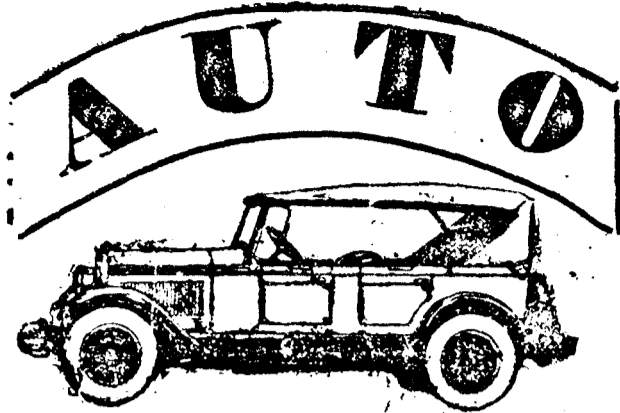
olyan műveleteket fejtett ki, amely az államot és a bank részvényesét súlyosan megkárosította.

A bankot hamis könyvvezetéssel vádolják a feljelentők, akik szerint a bank a cadriateri telepek letétjeit sem tudja kifizetni. A pénzügyminiszter szigorú vizsgálatot rendelt el a feljelentések ügyében.

Ongyilkos aradi uriaszony

Gyógyíthatatlan betegsége miatt megmérgezte magát özv. Winkler Károlyné.

(Arad, április 19.) Ma a délutáni órákban megdöbbentő öngyilkosság történt Aradon. Telefonon értesítették a rendőrség ügyeletes őrszobáját, hogy a st. Marasesti (Kosuth)-ucca 53. szám alatt egy idősebb nő öngyilkos lett. A Detesán komisszárus mellé ki-rendelt ügyeletes detektív szállott ki a helyszínre, ahol kiderült, hogy a ház egyik kisebb lakásában megmérgezte magát özv. Winkler Károlyné. Értesítették dr. Goldberger M. orvost, az öngyilkos nő kezelőorvosát, aki elmondotta, hogy özv. Winklerné már huzamosabb idő óta betegeskedett és valószínűleg előföltt elkeseredése készítette végzetes lépésére. Dr. Goldberger azonnal a legnagyobb gondal látott az öngyilkos nő megmentéséhez, azonban felépüléséhez csak nagyon kevés a remény, mert amire az öngyilkosságot fedezték, a mérge már erős pusztítást végzett a szervezetben.

Rigától — Montecarlóig lepecsételt hűtőfedővel.

Néhány évvel ezelőtt a speciális kocsik által elért eredmények sokat jelentettek az azokat előállító gyárak számára. Ma már azonban a vásárlóközönség figyelmé főként a series-kocsik ily irányú teljesítménye felé fordul, mert mindenki szeretné tudni, mit várhat normális körülmények között autójától.

A legutóbbi időben egy ilyen series-kocsi, a Chrysler „75”-öt produkált, ami külön figyelmet érdemel. Nemrégiben egy ilyen kocsin Zehender, Dalzaert és felesége, valamint Minsart és egy mechanikus résztvettek a monte-carlo-i rallyen. Először Brüsszeltől Rigába mentek az autón. Ott lepecsételték a gépkocsi hűtőfedőjét és a kocsival leutaztak Monte-Carlóba, anélkül, hogy a pecsétet fel kellett volna törniök. A lengyel korridoron és Németország északi részén hóúvásban mentek a turázók, egy ízben 22 óráig megakadtak a hóban, de így is 4 nap alatt megírták a nagy utat. Érdekes, hogy ezután Zehender és Dalzaert visszatértek a még mindig leplombált hűtőjü autón Brüsszelbe, még pedig úgy, hogy csak harmadik sebességet használtak.

Ezek a teljesítmények fényesen igazolják, hogy a series-kocsik teljesítőképessége a gyártás modernizálódása következtében mennyire felfejlődött.

+ Nyolchengeres automobilszörnyek. Az autóbusz terjedésével egyidejűleg az autógyárak azon versenyeznek, hogy minél tökéletesebb, minél nagyobb befogadóképességű gépeket állítsanak elő. Angliában már újabban van néhány autóbusz, amely hatvan utas befogadására alkalmas, legutóbb pedig Amerikában mutattak be egy autóbuszkolosszust, amely városközi forgalmat bonyolít le, sokszáz kilométeren és ebben az autóbuszban, amely újjel is közlekedik, negyven ágyat képesek felállítani. Mindezeket felülmúlja a most forgalomba hozott autóbusz. Ez a hatalmas jármű egy nyolchengeres Cadillac-motorral van felszerelve, amelynek teljesítménye meghaladja a száz lóerőt. Az autóbusz három tengelyre épült, hossza tizenkilenc méter. Száz utas részére van benne férőhely és külön podgyász-rekeszek vannak.

+ Automobiladó az utasználat mérete szerint. Az olasz autonom utági testület igazgatósága tervet dolgozott ki. A tervezet az utasználati adókat akként akarja megosztani, hogy bizonyos cégek, amelyek hivatásuk szerint, vagy járműveik minősége folytán a többi utasználóknál nagyobb mértékben hozzájárulnak az utak kopásához, nagy mértékben járulnak hozzá az utasználati adóhoz. Az adótétel progresszív volna és 500 lirától 30.000 liráig terjedne.

+ Nyomd meg a gombot! Ez most Amerikában a dernier cri. A kormánykerék központján van egy gomb. Ha a vezető egy kissé kihúzza, a kocsi elindul; ha a gombot megnyomja, a dudu szólal meg; ha kissé jobb vagy bal felé csavarja, a világítás kapcsolódik be. Az elektromos felszerelés egész szolgálata ebbe a gombba van bekapcsolva. Csak az a fontos, hogy a vezető össze ne tévessze az egyes mozdulatokat. De hát ez a szórakozott vezetővel akkor is megtörténhetik, ha minden funkció megindítására külön fogantyú szolgál.

+ Új huszonnégyórás világrekord. Mig Segrave óriagy Amerikában a sebességi világrekordot a repülőstartos mérőföldön döntötte meg, honfitársának, a kiváló Eldridge-nek sikerült a 24 órás világrekordot megdöntenie.

Eldridge március 16-án délután indult el Montlhéry autodromban amerikai kocsiján, hogy az ötliteres kategória nemzetközi rekordját megdöntse. Ezt a rekordot eddig Boillot André tartotta 2614 kilométer befutott uttal. Eldridge, a

kit a kormánykerékkel időnként Kaye Don és Eyston váltott fel, teljes sikerrel végezte rekordkísérletét, amennyiben sikerült neki 24 óra alatt 2750 km. utat befutni, ami 114.583 km. átlagos sebességnak felel meg.

KÖZGAZDASÁG.

Nem lehet a betétek felének immobilizálását követelni.

Az agrárkölcsonöknek semmi közük nincsen a bankreformhoz. — Olyan intézményt kell teremteni, amely a bankok olcsó és megfelelő hitelforrása legyen.

(Arad, április 19.) Az Aradi Közlöny mai számában részletesen foglalkoztunk bucu-resti-i tudósítás alapján az új banktörvénytervezettel, amelynek előkészítésével dr. Iliescu Lázár az ismert közgazdasági író bizták meg. Az új banktörvénytervezet igen sok érdekes újítást ölel fel és annak szerkesztőjét az a szempont vezette, hogy megvédje a betétesek érdekeit. Meg akarja akadályozni azt, hogy a jövőben is megismétlődhessenek az utóbbi évek szomorú eseményei, amikor egyes bankok vezetőinek könnyelmi tevékenysége miatt a kisemberek elvesztették keservesen összegyűjtött fölléereiket. Más kérdés azonban, hogy ez a tervezet, amelynek jószándéka minden vitán felül áll, meg is felel-e a célnak? És nem lehet tudni, hogy mennyivel komolyabb, mint azok, amelyek eddig napvilágot láttak. Egy azonban kétségtelen: ha a tervezet törvénné válna, épen úgy nem közelítené meg a célt, amelyet a betétesek és részvényesek érdekében elérni akarnak, mint ahogy az a korábbi formulák szerint sem sikerült volna.

A betéteknek a részvénytőkével való aránybáhozatala állandó refrénje a bankreformoknak, de az egymagában még nem növeli a betétek biztonságát. Az pedig

különös és minden esetre példátlan, hogy a betétek felének immobilizálását követelik meg, holott a betétesek érdekében épen ennek az ellenkezőjére lenne szükség.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR 3.08, ZÁRLATBAN 3.07.50 A LEJ.

= Bucurest-i tőzsdézárlet. Devizák: Páris 6.58, Berlin 39.96, London 817.50, Newyork 168.06, Milánó 8.82, Prága 4.98.50, Zürich 32.43, Bécs 23.64, Budapest 29.36, Varsó 19.05. Valuták: Márka 39 és háromnegyed, sterling 815, francia frank 6.63, svájci frank 32.30, olasz líra 8.85, dollár 167, osztrák schilling 23 és háromnegyed, magyar pengő 29 és egy-negyed, csehszlovák korona 4.99.

= Álhírek Krausz Simon fizetési zavarairól. Budapestről jelentik: A bécsi reggeli lapok tegnapi számukban azt írták, hogy Krausz Simon, az ismert magyar magánbankár, fennakadt kötelezettségei lebonyolításában. A lapok szerint két vállalat, amelynek papírjait a tőzsdén jegyzik, az utóbbi hetekben érzékeny veszteségeket szenvedett és emiatt tőzsdél árfolyamvesztések érték. Ma a bankárhoz közelálló körök és a tőzsde illetékes tényezői megcáfolják a bécsi híreket és rámutatnak arra, hogy a legutóbbi teljesítési napon Krausz Simon kifogás nélkül tett eleget kötelezettségeinek és mai napon az általa finanszírozott vállalatok papírjai emelkedtek.

= A kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár közgyűlése. A kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-t. április 18-ikán tartotta meg XXXVIII. évi rendes közgyűlését, gróf Wass Béla, az intézet alelnökének elnöklétével. Az elnöki megnyitó után Csifó Salamon részvényes előterjesztette javaslatát, hogy az intézet tisztviselői részére létesítsen nyugdíjalapot. Elismeréssel emlékezett meg Hargitay Bertalan vezérigazgatóról és Konrád Ottó igazgatósági tagról, akik az intézet érdekében eredményes tevékenységet folytattak. Hargitay vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság indítványát, a temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bankkal való fúzióira és az Erdélyi Bank alaptőkéjének negyven millió lejről nyolcvan millió lejre való felemelése tárgyában. A közgyűlés a javaslatot egyhangúlag elfogadta. Ezután a tisztújítás következett, végül Járossy Andor a részvényesek nevében

Tény az, hogy mezőgazdasági államban élünk és így agrárkölcsonökre igen nagy szükség van. Ezeket azonban nem lehet a betétekből nyújtani, amelyek olyan tőkeszegény országban, mint amilyen Románia, állandóan fluktuálnak, holott az agrárkölcsonök csakis hosszú lejáratra lehet felvenni.

Az agrárkölcsonöket csakis külföldön, tőkeerős országokban, esetleg az állam garanciájával elhelyezendő 30—40 éves lejáratú zálogkölcsonökkel lehet megvalósítani.

Az agrárkölcsonöknek egyébként semmi közük nincsen a bankreformhoz, amelyet ha mindenképp meg kell csinálni, ettől a kérdéstől külön kell megvalósítani.

A bankreform első feltétele pedig az kell, hogy legyen: hozzá a bankokat abba a helyzetbe, hogy ne legyenek kénytelenek drága betéteket hajszolni és a drága betétek folytán kockázatos, lekött üzleteket perfectuálni.

Olyan intézményt kell tehát teremteni, amely a bankok olcsó és megfelelő hitelforrása legyen,

amely megvalósíthatja a bankoknak szigorú és hatályos ellenőrzését és amely fog találni praktikus intézkedéseket arra, hogy a betétek biztonsága és mobilitása (tehát nem immobilizációja) minden körülmények között érvényesüljön.

köszönetet mondott az igazgatóságnak a szép üzleti eredményekért.

= A Budapesti Nemzetközi Vásár hírei: Budapestről érkező híradás szerint a május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár, dacára a már befejezett nagyszabású bővítési munkálatoknak, zsúfolásig megtelt. A vásár iránt mindenünnen rendkívül nagyarányú érdeklődés nyilvánul meg. A vásárral egyidejűleg nagyszabású gazdasági, kulturális és sporteseményeket is rendeznek. Vásárigazolványok igénybevételével április 29-től kezdve rendkívül olcsón lehet Budapestre utazni. A vásárigazolványok a Budapesti Nemzetközi Vásár irodájában (Budapest, V., Alkotmány-uca 8.) és a vásár tb. képviselőinél szerezhetők be.

= A Budapesti Nemzetközi Vásár hírei: Az 1929 május 4-től 13-ig megtartandó Budapesti Nemzetközi Vásárral kapcsolatban a gazdasági események és kongresszusok egész sora fog Budapesten lezajlani. Így május 5-én lesz az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés (OMKE) 25 éves fennállásának jubiláris közgyűlése, valamint a magyarországi szállítványozók kongresszusa. Május 6-án nyílik meg a Mitteleuropäischer Wirtschaftstag által Hantos Elemér ny. államtitkár elnöklésével rendezett belvízi hajózási kongresszus. Május 7-én lesz a Balatoni Szállodások és Penziótulajdonosok kongresszusa. Május 9-én tartják meg a Magyar Kereskedelmi Csarnok rendezésében a nagykereskedelmi kongresszust, míg május 10-én a Molnárszövetség által egybehívott Országos Molnárgyűlést.

= Piaci árak. A mai hetipiacon az árak a következőképpen alakultak ki: burgonya 5—6 lej, hagyma 4—5 lej, telémturó 20 lej, juhturó 48 lej, vaj 120—160 lej, alma 12—20 lej, kilogrammonként, tojás 2.50 lej darabja, bab 30 lej, tej 8 lej, tejfel 30 lej literje, zöldség 4—5 lej csomója, saláta 3—5 lej, fejes káposzta 6—15 lej fejenként. A barompiapiac árai: sovány liba 250—320 lej, sovány kacsa 170—220 lej, tyúk 140—200 lej, csirke 90—130 lej párja, kővér liba 300—400 lej, kővér kacsa 200—280 lej darabja. Az állatvásár árai a multhetiek.

Nagyon szép

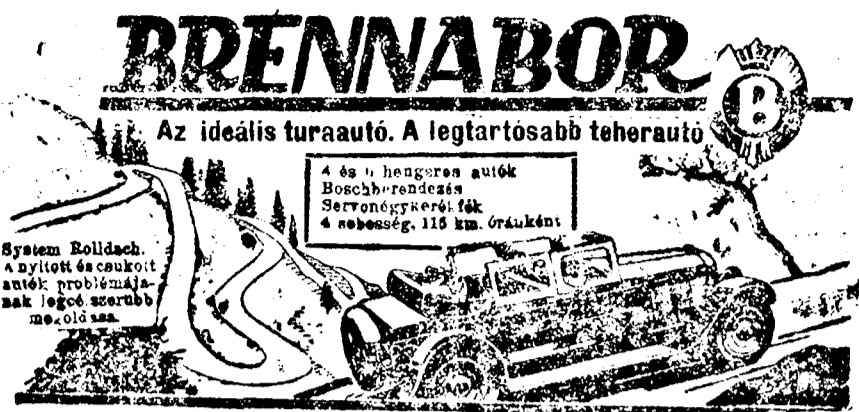
ebédlő, egy perzsa, villanymotoros parkettkeféző gép, osztlárok, fehér aranyozott vasbútor, feltétlenül tiszta hálószoba, márványmosdó tükörrel, egyes ágy és szekrények eladóak volt Erzsébet-körút 56., l. 5. 2189

ÁRVERÉS.

A K. t. 306. §-a értelmében kézi-zálogul leköttött egy pár briliáns függő 1929. évi április 22-én délután 8 órakor irodámban nyilvános árverésen el fog adatni. A kézzázlogtárgy irodámban megtekinthető és a közelebbi feltételek ugyanott megtudhatók a hivatalos órák alatt.

Dr. Pascuțiu Silvius, közjegyző Arad.

2187

Kedvező fizetési feltételek!

Romániai vezérképviselőt:

1553

Autoimport R. T. Arad Neuman-palota Str. Horia 1

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștință că în ziua de 26. Aprilie 1929. ora 2 p. m. Pâncoța se vor vinde prin licitație publică obiectele apartinătoare moșsei falimentare alui Sonnenklar și inventaritate sub poz. 1-23. odese 273 sticle cu liquer Cogniac, sirup și vin în sticle de 100 gr. — 1 kgr. precum și 7 butoaie de fier cu capacitate de 50 litri total evaluate la 23273 lej.

În afară de prețul de cumpărare, cumpărătorul va achita și impozitul proporțional.

Dr. Romul Laza, avocat Sîria curator de moșsei al falimentului Sonnenklar Wilhelm conf. dec. 4710-1928. Trib. Arad.

Terménypiac: (Gárdos & Bornstein cég jelentése.) Dacára a nagy behozatalnak, az árak továbbra is tartottak. Buza 790—800, tengeri 740—750, zab 720, árpa 700.

Óriási fagykár Magyarországon. Budapesti tudósítónk jelenti: A tegnapi éjjeli fagy vidékenként a termés 20—60 százalékát pusztította el. A fagykár tehát óriási és körülbelül két és fél millió—hárommillió méter-mázsa búzával lesz miatta kevesebb.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

Szombat, április 20.

Grác-Bécs 18.15. Kamarazene. 21.05. Don Pedro Calderon: „Die Locken Absolons“ drámájának előadása. Utána: Esti hangverseny. — Berlin 21. Sláger- és operettműsorok. — Bucuresti 18. Szórakoztató zene. 19. C. Hiesen operatársulat hangversenye. 19.40. A házzenekar hangversenye. 22. Szimfónikus hangverseny. 23.15. A szimfónikus hangverseny folytatása. 24. Román nemzeti zene. — Brünn 19.05. A brünni német színház zenekarának hangversenye. 20.15. Mozart: „Don Juan“ című operájának előadása. 23.25. Kávéházi zene. — Frankfurt 22. Saxofonzene. Utána tánczene. — 2. L. O. London 22.35. Rádió-revü. 23.35. Tánczene közvetítése a May Fair Hotelből. — Milánó 18. Rádiókvintett. 20. Jazz-band. — München 19. Schrammelzene. 20.30. Karének. 21.20. Zenekari hangverseny. 23.45. Zenekari hangverseny. 01. Éjeli hangverseny. — Nánoly 21.45. Egy opera közvetítése a St. Carol-színházból. — Prága 19.05. Eduard Ulrich német népdalokat énekel. 20.15. Szórakoztató zene. 23.25. Kávéházi zene. — Róma 18.30. Déutáni hangverseny. 21.45. A fináczenekar hangversenye. — Zágráb 18.30. Tánczene. 21.35. Operett-est. 23.10. Tánczene. — Zürich 18.15. Kéziharmonika-hangverseny. 18.15. Gramofonhangverseny. 20.17. A rádiókvintett hangversenye. 21.15. Kurt Goetz: „Mina Magdalena“ egyfelvonásosának előadása. 21.45. Népies hangverseny. 23.10. Gramofonzene. — Budapest 10.15. A Rádió házitriójának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az egvetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05. A m. kir. I. honvédelmi bizottság zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricay Richard zenefőnök igazgató. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 17. Dr. Szondy György ifjúsági elbeszélései. 17.45. Pontos időjelzés, hírek. 18.10. Irodalmi délután. A Kisfaludy-Társaság tagjainak előadása. 19. Balett-délután. Zenekari hangverseny. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 20.25. A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és szereplőinek közlése. 20.30. A m. kir. Operaház „Rigoletto“ előadása. 23.20. Pontos időjelzés, hírek, lövészversenyeredmények. — Utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból. E hangverseny szünetében időjárásjelentés.

Vasárnap, április 21.

Grác-Bécs 19.20. Kamarazene. 21.15. Johann Strauss „Wiener Blut“ operettjének előadása. — Berlin 21.45. Esti hangverseny. 23.20. Dajos Béla zenekarának hangversenye. — Brünn 19.05. Németnyelvű leadás. Greta Kerbler operatársulat hangversenye. 23.20. Katonazene. — Bucuresti 18. Szórakoztató zene. 19.15. Zenekari hangverseny. 22. Nadie Kapen zongorahangversenye. 22.30. M. Alesior (bariton) dalestie. 23.15. Hegedűhangverseny. 24. Zenekari hangverseny. — Frankfurt 21. Ludwig Hardt előadástie. 22. Szimfónikus hangverseny. Utána: Tánczene. — Leipzig 18.15. Régi lantzene. 20. Mozart: „Szóktetés a szerályból.“ 23.30. Tánczene. — 2. L. O. London 22.05. Szimfónikus hangverseny. Harold Samuel zongoraművész közreműködésével. — Milánó 19. Jazz-band. 22. Egy opera közvetítése a Scala színházból. — München 19. Marie Caselschan zongorahangversenye. 21.05. Esti hangverseny. 22.35. Békeffy László: „Die eiserne Jungfrau“ vizitációjának előadása. 23. Tánczene. — Nánoly 18. Szórakoztató zene. 22.02. Zenekari hangverseny. — Prága 19.05. Németnyelvű leadás. Josef Schwarz dalestie. 20. Verdi: „Aida“ című operájának előadása. 23.20. Katonazene. — Zágráb 21. Operai előadás. — Zürich 21. Kamarazene. 21.30. Herman Ernst (bariton) dalestie. — Budapest 10. Újsághírek, kozmetika. 11. Re-

formátus istentisztelet a Calvin-téri templomból. Prédikál: Muraközy Gyula kecskeméti lelkész. 12.15. Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál: dr. Raffay Sándor bányakerületi evangélikus püspök. Énekek az új dunántúli énekeskönyv szerint. 13.15. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: Szimfónikus zenekari hangverseny. Vezényel: Unger E. karnagy, a Zeneművészeti Főiskola tanára. Közreműködők: Szabó Lujza, a m. kir. Operaház művésznője és Farnady Edith zongoraművésznő. 16.30. A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Csörgey Titusz, a m. kir. madártani intézet igazgatója: „A szarva madárellenségei.“ 17. Rádió Szabad Egyetem. 1. Dankó Pista nótái. Éneklő: Tóth Erzsé, a m. kir. Operaház művésznője Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. Bevezetőt mond: Molnár Imre dr. 2. Novák Jenő dr. orvos előadása: „Az általános tisztaság.“ 3. Dankó Pista nótái. Éneklő: Tóth Erzsé, a m. kir. Operaház művésznője Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. 4. A serdülők nevelése (Quint József tanárú.) E hangverseny szünetében kb. 17.45. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18.10. A Székelyvárosi Népiüvelési Bizottság Beethoven-hangversenye a budapesti vízdából. Közreműködik: a Székelyvárosi Zenekar, Szabó Lujza, Budanovits Mária, Szedő Miklós, György Pál dr. és az Egvetemi Énekkarok. Vezényel: Bor Dezső karnagy. I. IX. Szimfónia. 2. Ezmont — megaritó. E hangverseny szünetében kb. 19.30. Részleges sporteredmények. 20. Előadás a Studióból: „A Somosi Orfeumtól a Fővárosi Operett-színházig.“ Kuplék, chansozok, dalok, egyfelvonások, jelenetek, régi gramofonlemezek. Zongorán kísér és a zenekart vezényli: Polgár Tibor. Rendező: Várnay László. Utána kb. 22.30. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sport-, ló- és ügétversenyeredmények. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britantia-nagyszállóból.

A szerkesztésért ideiglenesen SALGÓ HENRIK felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS!

Igen tisztelt vendégeimmel és barátaimmal tudatom, hogy a volt Salacz-uccában 25 év óta fennálló vendéglőmet Str. Filipescu 6. sz., viztoronnyal szemben helyeztem át. Miután az irányomban eddig tanusított pártfogásért köszönetet mondok, kérem azt irányomban továbbra is fentartani.

Tisztelettel:

Sipos Imre vendéglős.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) és Str. Banatului (Asztalos Sandor-ucca) sarkánál, a hetipiác legélénkebb helyen

bolthelyiség azonalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VASAR

1929 május 4-13.

A magyar ipar bemutatója. 25-50% utazási kedvezmény. Számos külön csoport. Vízummenies határátllépés.

Felvilágosítások és vásárlásolmányok kaphatók: Budapeston a vásár-irodában V. Alkotmány-ucca 8. szám. Arad: Kereskedelmi és Iparkamara.

HASZNALJON villanyerőre berendezett varrógépet.

Minden háziasszony számára nélkülözhetetlen

„Singer-motorunk“, amely minden varrógéphez talál és garantáltan örökélt 50 babilis órákú áramot fogyaszt. Ezzel meg- szűnik az időzárás és a labajlás és a beteg és gyenge nő is megérőttés nélkül dolgozhatik a varrógépben. Vételkötelezettség nélkül a nap bármely szakában megtekinthető a szállító cégnél SINGER BOURNE & CO. ARAD Neuman palota Bulev. Reg. Maria 2-4-6.

A legszebb

25 világrózsafaj!!

Mühle-léle mintaválasztéka

erőteljes bokor példányokban, melyek már esziden bőségesen fognak virítani. Hogy ezen díszrózsafajokat mindenütt be- sesszem, fenti reklámgyűjteményt igen olcsón

650 lelv. l

csomagolással együtt, bérmentve minden belsődi postaiállomásra szállítom.

MÜHLE ÁRPÁD kertészeti nagytelepe Timisoara.

Esziden rózsákat még május hó elején is lehet tiltetni.

ROYAL CORD

EZEN GYARTMÁNY MEGDÖNTHETETLEN VILÁGHIRNEVE,
MELYET AZ

UNITED STATES RUBBER Co. Ltd.

NEW-YORK U. S. A.

CEG ALLIT ELŐ, TESZI EZEN AUTOMOBIL KAUCSUK KÖPENYT,
MINDEN AUTÓTULAJDONOS ELŐTT A LEGKIVÁNATOSABBÁ.

UNITED STATES RUBBER Co. Ltd.

Kizárólagos lerakat Románia számára: 6162

„ANILIN” S. A. R. BUCUREȘTI, Pas. Macca B-C.

Tel.: 211/79. Sărăbușului. „ANILIN”-BUCUREȘTI.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbúveggel ellátott kérdézőkódásra válaszolunk. Ajánlatok, feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Villanyszerelési anyagok legolcsóbban
Varga és Rosenfeld-
nél Arad, Centrál szálló mellett.

ALKALMAZÁS.

URINÓ kitérő referenciákkal, házvezetőnői, anyahelyettesi állást keres helyben vagy vidéken. Szíves ajánlatokat „Családtag” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér.

JÓL-ÜZŐ MINDENKÉNT keresek jól-
ze éssel: Volt Battlyány-ucca 35. 2186

PERFEKT szakácsnő vidékre is ajánl-
kozik. Kossuth-ucca 44. 2175

Gépészi állást keresek

sokévi gyakorlattal, a malmá-
szat terén is, malom átszerelést
és szakaszorú kezelését vállalom.

Választ „Informálódható” jel-
legre az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalába kérek.

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NÉGY SZOBÁBÓL
álló első emeleti uccal helyiség a főtér
közepén lelépés nélkül kiadó. Irodának,
lakásnak, divatszalonnak egyaránt alkal-
mas. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

KÉT SZOBÁS, szükséges mellékhelyisé-
gekből álló udvari lakás a volt Szabad-
ság-tér közelében május 1-ére kiadó. —
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

A főtéren

két udvari szobából álló, mű-
helynek, szalonnak
vagy irodának alkal-
mas helyiségazonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

IRÓASZTALT modernet, kevésbé hasz-
nálatot megvételre keresek. Címeket az
Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

KONYVSZEKRÉNY és íróasztal, tükör-
garderob-szekrény. Összesen kerti-
szekék, kis nyestboza, vitrinek, szekreter,
comódok, rádiószekrény, szőnyegek, com-
plette szobaberendezések, márkás por-
cellánok, zongorák, kredencek, asztalok,
székek, szekrények, agyak, képek, tük-
rök, Biedermayer garnitúrák, intarziás
szalon antik óra, kristálytárgyak, dísztár-
gyak stb. eladók. SALGÓNÉ bizományi
üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca)
Neuman-palota. 1000

ZINGORA bécsi, rövid, fekete, kereszt-
huros, jégszekrény eladó. Str. Necul-
cea 9. 2185

FEHÉRNEMŰ GALLANDER 220 cm.
széles, festődében is használható, jelen-
leg üzemben. olcsón eladó. Granatir fes-
tőde Timisoara. III. Str. Memorandului
No. 101. 2114

TISZTA, MOSOTT RONGYVOT gépek
tisztítására keresünk megvételre. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

KERESEK Biedermayer álló tükört,
antik porcellánokat, poharakat, külön-
böző butorokat, antik szalonokat, órá-
kat, dísztárgyakat, vitrineket, stb. Kívá-
natra házhoz is megyek Salgóné bizo-
mányi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-
u) Neuman-palota. 1000

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. —
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1454

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

MACULATURA PAPIR 5 klgros csoma-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 500

ELADÓ

teljesen jókarban levő komplett tölgy-
faebédli butor, hálószoba, aranyozott
salongarnitúra, nagy consol tükör,
csillárok, kofferek, teljesen új pamlag,
ágyterítő, háztartási cikkek. Bulev
Carol (volt Erzsébet-körút) 56., föld-
szint, ajtó 3. 269

Fájdalmak megszüntetése

Bármily eredetűek legyenek és bármily módon jelentkezzenek a fájdalmak, harmincéves tapasztalat erősítette meg a szer hatékonyságát.

CACHETS

DU DR FAIVRE

LÁZ,
MIGRÉN,
NEURALGIÁK,
MALARIA, CSÚZ, REUMA,
MENSTRUÁCIÓS ZAVAROK,
FOGFÁJÁS ELLEN

KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN
ÉS DROGERIÁBAN

1 Doz (1 Darab) Lei: 8
1 Doz (12 -) Lei: 75.

Töltse otthon

RÁDIO-

akkumulátorját
WESTINGHOUSE-

„RECTIFEX”-töltővel.

Két 4 Voltos akkumulátort is
teljesen feltölt egy éjszakán át.

Minden jobb szak-
üzletben kapható.

Vezérképviselő:

Ing. V. VÉRTES

műszaki vállalat

ARAD, Piata Luther 1.

Makulatura,

tiszta lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kö-
tegekben

kaphatók az Aradi Köz-
löny kiadóhivatalában.

Május hó 1-én megnyílik

a híres fekvésű baia-mare (nagybányal)

Dr. Wagner Pensio

a modern vizgyógyintézetrel kapoco-
latban. Napi pensio személyenként
250 lej. Bővebb felvilágosítást ad az
2140

Igazgatóság.

TEKINTSE MEG
SALGÓNÉ, STR. HORIA
(Széchenyi-ucca) 1. szám alatt levő
dusan felszerelt bizományi üzletét.

Románia,

Portărele de pe lângă judecătoria
rurală Radna-Siria.

No. 4636—1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

No. 165 port.

Se publică spre cunoștință genera-
lă, că în ziua de 22. Aprilie 1929, in-
cepând la orele 4 p. m. se va vinde
prin licitație publică la fața locului în
comuna Minis averea urmăritului
Covacovici Gheorghe compusă din
următoarele: 2 șifoniere, 1 otoman,
una oglindă, un birou etc. evaluate în
preț de lei 28.600.

Aceasta avere se vinde pentru
despăgubirea creditorului Denghi Lu
dovic repr. prin avocatul dr. Ghe-
orghe Sârbu din Arad de suma de
10.000 lei capital cu 12% interese pe
an, plus spesele ocazionale cu exe-
cuția ce are a primi pe baza deciziu-
nei No. 2101—1928. a judecătoria
rurale Arad.

Radna, la 30. Martie 1929.

Antonescu,
portărel.

2183

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Címre ügvelni!
(Szabadság-tér) 10. szám.